Split by PDF Splitter

DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 — MAIRONIO — METAI, SAUSIO 13 D. • JANUARY 13, 1962 • PART TWO

MOKSLAS • MENAS
LITERATŪRA

"Broliai, seserys, imkit mane ir skaitykit!"

Laureato Juozo Kralikausko kalba, pasakyta premijos įteikimo iškilmėse

Mielosios Tautietės ir Tautiečiai, ne tik lūpomis, bet tikrai dėkinga širdimi sakau: AČIŪ!

Ačiū dr. Leonui ir Irenai Kriaučeliūnams. Už idealizmą jaučiu judviems didelę pagarbą. Už geraširdiškumą ir geradarybę lieku giliai judviems dėkingas.

Ačiū visiems penkiems Jury Komisijos sprendėjams: Beniui Babrauskui, Povilui Gaučiui, Vincui Ramonui, Aldonai Šimaitienei ir Stasiui Tamulaičiui. Mano džiaugsmą didina tai, kad "Titnago ugnį" premijavo komisija, susidedanti iš įžymių literatų, šios meno srities meistrų bei žinovų.

Ačiū "Draugui", kurs yra didžioji lietuvybės tvirtovė, tikroji lietuvių kultūros pilis.

Ačiū ir jums visiems, maloniosios tautietės ir tautiečiai, taip gausiai čia susirinkusiems.

Knyga gerokai kitaip skaitoma ir suprantama, kai žinoma šiek tiek apie jos genezę. Šio romano varde — du galingieji elementai: titnagas ir ugnis. Titnagas — tai Didelis Akmuo

Laureatas Juozas Kralikauskas kalba iškilmingame premijos įteikimo akte
V. Noreikos nuotr.

ir Piliakalnis. Ugnis — tai motinos žodžiai ir Vilniaus pašvaistė. Pakomentuokime nors trumpai šitą formulę.

1. Didelis Akmuo tėviškės lauke

Jis guli ten pietinėje pašlaitėje ,netoli Piliakalnio. Didžiulis — už žmogų daug aukštesnis. Jį žmonės vadina — Didelis Akmuo. Girdėdavau sakant: jame užkeikta merga. Vos tik už kalvos yra ten paraistėje ir antras ypatingas akmuo: jame matyti ožkos pėdos. Šį antrąjį akmenį žmonės vadina Ožkos Pėdele.

Kartą, dar piemenėlio metuose, sviedžiau akmenioką į Didelį Akmenį: kibirkštys iššoko! Tai mano nuostabą ir dėmesį pritraukė. Kai tądien apie akmens kibirkštis pasakiau seneliui, jis beveik su baimingu rimtumu uždraudė: negalima į Didelį Akmenį ką mesti, spiauti ar netoli jo negražų žodį prasižioti. Tąsyk supratau tame akmenyje esant kažką paslaptingo, net lyg švento.

Tai tenai užsikrėčiau savotiška pagarba akmeniui. Tenai pirmąkart ir pamilau: aną užkeiktąją merginą, kurios net nė karto pamatyti neturėjau laimės. Mūsų gi meilė būna likimo skirta ir dažniausiai vis akla.

Didelis Akmuo kasdien šaukia mane atgal. Aš nežinau: gal šaukia akmuo, o gal ta užkeiktoji mano mergina? Bet užtat gerai žinau, kad aš niekam pasaulyje taip nepavydžiu, kaip tam akmeniui. Ypač gi po to, kai paskutinįkart aplankau tautietį laidotuvių namuose...

2. Piliakalnis tėviškės galulaukėj

Jį žmonės tuo vardu ir tevadina — Piliakalnis. Iš trijų šalių jis apsuptas Didžiuoju Raistu, kuris senovėje buvo ežeru. Stūkso apaugęs beržais ir ąžuolais, užklotas ilgais amžiais ir paslaptimi. Jį kasdien matydavau savo vaikystėje. Net žiemą, prasipūtęs lange ledo lelijas.

Aš nekartą tenai esu regėjęs senolius, iš Piliakalnio išėjusius parymoti, į žvaigždes pasižiūrinėti, jaunimo dainuojant paklausyti. Lietuvių Enciklopedijoje (XI t., 448 psl.) pasakyta, kad, pagal T. Narbutą, prie Strėvos upės — taigi ne taip toli nuo Piliakalnio — 1680 m. buvo rastas metalinis cilindrėlis su auksinėmis vinelėmis. Tos aukso vinelės sudariusios 38 eiles įvairių ženklų bei figūrų. Vilniaus observatorijos direktorius M. Gusevas tą radinį laikė sen. lietuvių mėnuliniu kalendorium. Kiti manė jį esant Gedimino skeptru. Tai gali būti. Betgi tikrai žinau, kad ten nuošalėje aš mačiau juos, senovės lietuvius.

Dabar, po daugelio metų, svetimoje šalyje aiškiai matau: istorija yra toji atrama, kuri gali laikinai pavaduoti net ir pačią žemę. Išeiviui ir tremtiniui net ir tolimiausiame pasaulio kampely tebekalba jo tautos istorija, jei tik jis neužsiklijuoja ausų. Net toli nuo savo žemės lietuviui yra palikusios dar dvi gyvybinės šaknys: mūsų tautos istorija ir lietuvių kalba bei tautinės kultūros lobis...

3. Motinos žodžiai

Mane mokė daug mokytojų ir visa eilė profesorių. Bet ne tik pati pirmoji, o ir pati didžioji bei nuolatinė mano mokytoja buvo mano motina. Gražiausius ir reikšmingiausius žodžius iš jos išmokau. Pagrindines tiesas, žinias ir idėjas iš jos sužinojau. Jos pasakojimai buvo man ugnis, kuri šildė, švietė ir kėlė aukštyn. Jos žodžiai vis tebeskamba mano ausyse. Juos kasdien jaučiu gyvus, it žarijas, giliai širdyje...

Ir argi užmirštumėm, kad šimtmetinėje istorijos slinktyje motinos apgynė tautos gyvastį. Tautos titanišką kovą dėl savo egzistencijos nulėmė motinų verpėjų širdys ir žodžiai. Ir Gandhi laisvės kovą vedė verpdamas. Ir jis verpdamas laimėjo kovą prieš svetimą karalystę. Žemaitės ir aukštaitės su mediniais rateliais per ilgus šimtmečius gynė tautą prieš tris karalystes...

4. Vilniaus pašvaistė

Mano tėviškė buvo aukštumoje. Ji tik už keletos mylių į vakarus nuo demarkacijos linijos. Vilniaus pašvaitę dažnai vakarais matydavau, augdamas metai po metų. Neretai girdėdavau tėvus kalbant apie Vilnių, apie Kalvarijas ir Aušros Vartus. Ilgas valandas pražiūrėdavau į tą Vilniaus pazarėlį, tokį gi panašų į ankstyvą aušrą.

Bet ir užaugau, o pačiame Vilniuje vis dar nebuvau buvęs. Net nė Trakuose, kurie gi visai netoli. Mūsų tautą ir mūsų žemę nuožmiai skyrė demarkacijos linija, kaip kokia praraja! Ar Mindaugo, Gedimino ar Vytauto epochoje galėjo kuris kareiva taip juokingai susapnuoti, kad Vilnius vienoje sienos pusėje, o Kernavė jau antroje? Susapnuoti taip siaubingai, kad Vilnius ir Trakai bus jau Lenkija? Kad net ir to nebus gana: lenkai mums dargi ultimatumą atsiųs?..

Gal būtų buvę lengviau tai pakelti, jei būčiau augęs kur nors prie Nevėžio ar Dubysos, jei nebūčiau tiek daug į Vilniaus pazarėlį žiūrėjęs...

Baigdamas nuoširdžiai pakartoju Martyno Mažvydo žodžius, kuriais jis prieš 415 metų išlydėjo pirmąją lietuvių knygą: "Broliai, seserys, imkit mane ir skaitykit!"

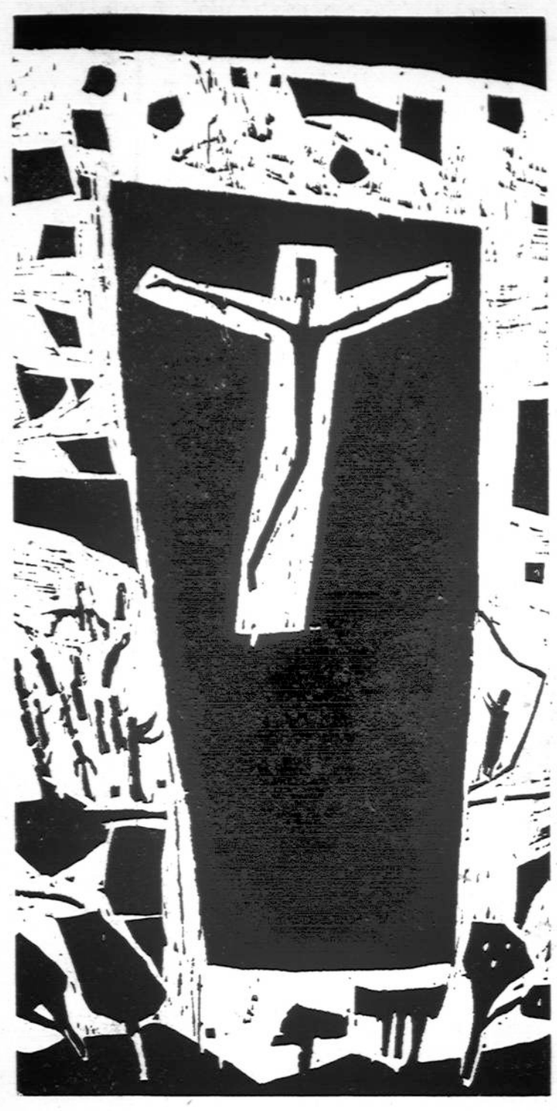

Viktoras Petravičius — Kančia (medžio raižinys)

Vladas Šlaitas

BAIMĖ

Tuščioj koplyčioj,
vidurnaktį,
spinksi rausva ugnelė.
Jinai primena kraują.
Prisimenu:
Tai yra kraujas daugelio nuodėmėms padengti.
Tai yra mūsų tikėjimo paslaptis.

Bet kokia paslaptis
savo burnoj
(už dantų)
laiko užslėpusi baimės grūdelį,
gi tikėjimo paslaptis
kartu slepia ir liūdesį.
Dieve,
kaip maža
mums,
mirtingiesiems,
leista žinoti.

Paslaptis niekad nevaikšto viena:
ji visuomet vedasi su savim savo seserį — baimę

Kas yra baimė?

Baimė yra mūsų gyvenimo šeimininkė.
Jos žingsniai tykūs.
Kam teko matyt,
kaip darbuojasi keturios šlykščios
vandens žiurkės kojytės šaltam vandeny,
tas maždaug žino, kaip vaikšto baimė.
Ji vaikšto tykiai.
Jos žingsniai
nepalieka nei aido, nei pėdsako.

Kertinė Paraštė

DAILININKO PAIEŠKOJIMAS

Kiekvienam kūrėjui be savo užsibrėžtų kūrybinių užsimojimų tenka dar atlikti ir ne vieną uždavinį, taip sakant, pritaikomojo meno srityje. Dailininkas turi nupiešti ne vieną užsklandą, užrašą ar viršelį knygai, rašytojas ar poetas sukurti vienom ar kitom progom prozos ar poezijos, giesmių ar maldų, parašyti montažą, muzikas sukurti montažui muziką ir t. t. Negalima sakyti, kad mūsų kūrėjai to neatliktų. Dailininkų darbo rasime salių papuošimuose, muzikų darbo rasime įvairių minėjimų pynėse, rašytojai ir poetai irgi panašių darbų atlieka. Tačiau yra atvejų, kur tų kūrėjų pasigendama, ypač kiek tai liečia knygą mažiesiems.

Jaunimui iliustratorių nedaug teturėjome ar teturime. Paminėjus jaunimo knygas, tuoj vaizduotėje iškyla Osmoslkio ir Stančikaitės vardai. Šiedu dailininkai iliustravo ne vieną mūsų jauniesiems skaitytojams skirtą knygą ir, be abejo, labai sėkmingai. Jaunasis skaitytojas džiaugėsi iliustracijomis ir dažnai dailininkas padėjo rašytojui, patraukdamas jaunąjį skaitytoją.

Ne kartą esame pastebėję, kad iliustracija yra labai efektyvi priemonė patraukti jaunajam skaitytojui. Nors ir sunkiai lietuviškai besuprantančiam vaikui, visada dar galima įsiūlyti lietuvišką, gražiai iliustruotą knygą. Ypač kada lietuviška iliustruota knyga dar neatrodo tokia skurdi prieš amerikietiškąją knygą, tada jai dar ir lengviau vaiko širdyje išlaikyti konkurenciją su amerikietiškąja.

Negalima pasakyti, kad kas nors tų lietuviškų vaikams skirtų knygų labai pageidautų. Bet vienas kitas pirkėjas atsiranda. Ir, nors ir sunkiai, bet galima surasti dar ir leidėją. Poetai ar rašytojai aptiktų leidėją, už savo kūrinį nereikalaudami jokio honoraro, bet pasidaro tikras vargas, kai reikia pradėti ieškoti iliustratoriaus. Lietuvių dailininkų laisvajame pasaulyje yra virš trijų šimtų. Ne visi, žinoma, gali iliustruoti vaikams skirtą lektūrą. Tačiau didelė dalis galėtų. Rašytojas dažniausiai už savo kūrybą nieko negauna. Tačiau dailininkas tos aukos nenori padaryti, ir knyga išeina visai be iliustracijų arba ir dažniausiai visai neišeina. Yra ne vienas atvejas, kai dailininkui mokėjo ne leidyklos, bet pats autorius. Kiekvienas kūrinys yra Lietuvos kultūros turtinimas, kad ir netiesiogine prasme. Tačiau reikia kartais atsisakyti ir savo kūrybinių užsimojimų ir individualumo, atsiliepiant į bendrų tautos reikalavimų svarbą. Kiekvienas viršelio nupiešimas, juo labiau knygos iliustravimas, pareikalauja tikrai daug darbo. Bet ir kiti kūrėjai (muzikai, rašytojai, aktoriai) kažkokių honorarų negauna. Gal būt, solistai dažniau atlyginami. Tačiau jie turi ir daug daugiau išlaidų, norėdami nuolat tobulėti, o taip pat susiduria su scenos etiketo reikalavimais, kas irgi ne pigiai atsieina.

Negalima skųstis, kad mūsų knygos išeina be viršelių, arba, kad jie neskoningi. Dažniausiai jie labai geri. Be abejo, dailininkai už tai tūkstančių nesukrovė. Bet nepaslaptis, kad surasti viršeliui dailininką nėra lengva. Dar sunkiau surasti knygai iliustratorių, neturint išteklių.

Patiems mažiesiems skaitytojams reikia labai mažo teksto, o daugiau iliustracijų. Už tenka mažos, gerai iliustruotos, pasakėlės, ir tai jau puiki mažajam skaitytojui dovana. Mažasis skaitytojas, besigėrėdamas iliustracijom, vieną kitą posmelį pramoks, ar sakinį atsimins. Juk panašiu principu daromi ir komikai, nors jų paskirtis dažnai yra negatyvi.

Vaikams angliškos lektūros yra daug ir labai gražios. Vaiką sunku priversti skaityti lietuviškai. Tačiau geros iliustracijos, gražūs, kad ir nedideli, leidinėliai galėtų padėti išlaikyti nors ir mažytę konkurenciją. Ir tai gali padaryti dailininkai, nors, be abejo, leidėjų klausimas taip pat yra problematiškas. Todėl, kalbėdami apie neišleistus kūrinius vaikams, kreipiamės į dailininkus, kad ir jie neužmirštų mažojo skaitytojo.

L. G.

OPERA AR ORATORIJA?

Tradicijos gerai, bet ne amžinai

ANTANAS NAKAS

Mūsų lietuviškas muzikinis gyvenimas Chicagoje labai gyvas. Pavienių solistų ir chorų koncertai yra labai dažnas reiškinys. Čia turime keleta pajėgių ansamblių. Vis dažniau pradeda reikštis ambicijos turėti savo nuolatinę operą su dažniausiais pastatymais. Operos choras kasmet parengia po vieną nelietuvių kompozitorių operą. Tik už dviejų metų numatoma pastatyti Banaičio nauja opera, "Jūratė ir Kastytis". Negalima tvirtinti tačiau, kad mes savųjų operų neturime. Petrauskas, Šimkus, Karnavičius, neskaitant dabartinių kompozitorių Lietuvoje, yra parašę originalias lietuviškas operas, verta didelio dėmesio. Ypatinga situacija verčia mažiau kalbėti apie Račiūno, Dvariono, Klovos, Baumilo, Balsio, Jūzeliūno ir kitų darbus, o ką bekalbėti apie tų operų pastatymą čia — Amerikoje? Dėl Petrausko, Šimkaus ir Karnavičiaus operų niekas priekaištų nedarytų. Tik tvirtinama, jog lietuviškų operų pastatymas pareikalautų daug nepakeliamų išlaidų. Reikėtų naujų kostiumų, dekoracijų ir tų operų partitūrų. Tai tiesa, bet, kas liečia partitūras, tai jas lengvai galima būtų gauti iš Lietuvos.

Nesirengiu niekam daryti priekaištų ir slopinti ūpo. Atvirkščiai, mes džiaugiamės, kad atsirado grupė entuziastų operos, šiuo keliu einančių, ir kad savąja kalba, nors ir svetimtaučių kompozitorių operos, svetimoje žemėje laikas nuo laiko praskamba mūsų ausyse. Sentimentalios pastangos išlaikyti senąsias lietuviškos operos tradicijas kai kam labai artimos ir savos. Kiekviename operos pastatyme daug kam yra dalelė Nepriklausomos Lietuvos muzikinio gyvenimo, šviesiu spinduliu degančio tremties padangėje.

Lietuvių kompozitorių veikalai pamiršti

Daug kuo džiaugiantis, reikėtų pasvarstyti, kaip iškelti savųjų kompozitorių darbus, kurie yra vertingi ir geresni už daugelį jau kartų girdėtų ir gerokai nusibodusių svetimtaučių kompozitorių kūrinius. Kadangi mes savųjų kompozitorių nevertiname ir jų didesnių veikalų nežinome ir jų neremiame, o vis dairomės svetimop, tai jiems nėra pakankamo ūpo ir akstino ką nors didesnio sukomponuoti, nes jie žino, kad jų kompozicijos pasmerktos ilgai tylai. Gal kada nors... Bet jų tas "gal" nedžiugina ir ūpo komponuoti nepakelia. Ar ne nuodėmė, kad Banaitis, būdamas silpnos sveikatos, turi verstis muzikos pamokomis, o ne pasišvęsti komponavimui.

Vyrų choras prieš keletą metų paprašė kompozitorių Gaidelį parašyti kompoziciją pagal Balio Sruogos poemą "Gedimino sapnas". Šis veikalas turėjo būti inscenizuotas Chicagoje. Kiek man yra žinoma, Gaidelis šią kompoziciją parašė, tik gaila, kad ji iniciatorių tapo pamiršta. Neteko veikalo partitūros matyti, tačiau yra pagrindo manyti, kad toji kompozicija verta dėmesio, nes Gaidelis savo darbais chorui, or-

(Nukelta į 6 psl.)

Rašytojai ir svečiai „Draugo" literatūrinėje šventėje. Iš dešinės kairėn: Vincas Ramonas, Gražina Tulauskaitė-Babrauskienė, Juozas Kralikauskas, Povilas Gaučys, ponios Gaučienė ir Kralikauskienė ir Benys Babrauskas.
V. Noreikos nuotrauka

Split by PDF Splitter

Užsibrėžto darbo reikšmė didėja

Tautos Praeitis, T. I. Kn. 3. 1961 m.

J. JAKŠTAS

Neatspėta ateitis

Kai 1959 m. pasirodė T. P. pirmoji knyga, ne vienas mūsų šviesuolis raukėsi. Kai kas priekaištavo jai išspausdinus "višteliauskinius" straipsnius. Ne vienas drįso daryti išvadą, kad T. P. nepateisina savo buities, nes nesą mūsuose kas tikrai moksliškus straipsnius parašytų. Kritika, pasirodo, buvusi per ankstyva ir be pagrindo dariusi prognozę ateičiai. Iš tikrųjų, antroji knyga išėjo daug geresnė už pirmąją, o ši trečioji jau gali stoti greta kitakalbių tos pat rūšies žurnalų.

Jau ir kitataučiai bendradarbiauja

Visi 5 korpusiniai žurnalo straipsniai yra originalūs tyrinėjimo, šaltiniais pagrįsto, vaisiai. Ypač maloniai turi nuteikti kiekvieną lietuvį jauno anglo mokslininko, R. Sealy, vedamasis straipsnis "Bendros mintys apie lietuvių kalbos kilmę". Išskėstomis rankomis mes turime priimti šį mielą prašalaitį mokslininką, pamilusį mūsų kalbą ir praeitį. Iš jo galima tikėtis gero įnašo mūsų praeities ir kalbos mokslui ir pačios tautos tarptautiniam orumui.

P. R. Sealy straipsnis daugiau kalbinio nei istorinio pobūdžio ir todėl paliktinas vertinti kalbininkams. Istoriką tegali dominti jo Palemono legendos aiškinimas. Bene pirmą kartą čia iškelta mūsų legendarinio Polemono galimas sąryšis su istorišku Palemonu II, Ponto ir dalies Armenijos karaliumi. To paties Palemono geneologiją autorius pavaizduoja priderama tabele.

Dvasinė bei kultūrinė 18 amž. buitis

Kun. P. Rabikausko: "18-jo amžiaus Lietuvos bruožai. Iš Pašiaušės jėzuitų kolegijos metraščių" yra tikrai reveliacinis straipsnis, išvilkęs pirmą kartą į dienos šviesą Vatikane slypinčius šaltinius apie Lietuvos buitį XVII—XVIII a. Nors dokumentai teliečia Pašiaušės jėzuitų kolegiją, tačiau jie ryškina mūsų tautos visuomeninį ir kultūrinį (dvasinį) gyvenimą 17—18 a.

Iš autoriaus dėstymo ir ypač jo pridedamų dokumentų ryškėja dar vis feodalinė Lietuvos visuomeninė ir jos ūkinė struktūra. Pašiaušės jėzuitų kolegija tos struktūros požiūriu buvo ne kas kita, kaip 12 (toks maždaug kolegijos narių skaičius laiškuose duodamas) feodalų bendrija. Jai priklausė 4 (ar 5) dvarai su palivarkais ir ūkiais. Pasak autorių, dvarus apdirbdavo "nuolatiniai darbininkai ir dvaro žemėse gyvenę ūkininkai". Minimi darbininkai buvo dvaruose sėdėję feodalų tarnai, dvarų išlaikomi. Dar šio amžiaus pradžioj tokie darbininkai žinomi Lietuvos dvaruose, kurie gyvendavo "ant skarbavo stalo", kaip mano gimtosios apylinkės kaimiečiai sakydavo. O dvaro žemėse gyvenę ūkininkai buvo baudžiauninkai, nes baudžiava tuo metu Lietuvoj klestėjo. Jau autoriaus duodamas lotyniškas pavadinimas coloni rodo jų padėtį. Tuo metu Vakaruose tuo vardu žymėjo bent ūkišku požiūriu nelaisvus ūkininkus, prie žemės priplaktus, "glebae adscripti". Pažymėtina, kad panašiai apibūdina ir Rėza Prūsijos, Kuršo ir Livonijos baudžiauninkus dar 19 a. pradžioj: "glebaeque, ut dicunt, exterorum adscripti" (T. P. I, 3, psl. 396).

Pašiaušės jėzuitų žemės nuosavybė buvo būdinga viduramžiams savo padrikimu. Jų dvarai ir palivarkai išmėtyti įvairiose Lietuvos vietose ir, žinoma, surizgę su kitų feodalų nuosavybėmis. Dėl to ir vyko nuolatiniai ginčai ir bylos dėl kolegijos nuosavybių, apie kurias autorius kalba. Manding, be reikalo bylų gausybė siejama su apšvietos idėjų sklidimu. Iš tikrųjų, feodalų tarpusavūs ginčai dėl žemių ir net kovos vyko Europoj visais viduramžiais. Lietuvos feodalai irgi nebuvo išimtis, atseit, ne be ginčų. Štai inž. J. Rugis gražioj monografijoj apie Švėkšnos praeitį irgi aprašinėja pagal pirmykščius šaltinius vietos klebono ginčus su gretimo dvaro savininkais taip pat 17, 18 a. Kad Pašiaušės kolegijos kiviršai su didikais neturėjo nieko bendra su jėzuitų ujimu Vakaruose XVIII a. antroj pusėj, rodo ir autoriaus cituojamas dokumentas (1663), kur kalbama apie baigtą ginčą dėl kolegijos nuosavybių.

Kalbama studija kur kas daugiau ryškina mūsų tautos dvasinę bei kultūrinę buitį nei ekonominę bei socialinę. Čia rodoma jau ryškiai katalikiška visuomenė, kurios religingumas susijęs su prietaringumu. Net ir pagonybės pėdsakai dar ne visai išnykę, kaip rodo 1694 m. iš trijų trobų išmesti stabai (idola, vulgo Pagrinie). Pagoniškų papročių ir prietaringumo ženklai buvo ir visokios ant kaklo pasikabintos žolelės apsaugai nuo ligų. Tėvai jėzuitai vietoj tų pagoniškų amuletų įpiršo krikščioniškus simbolus — pašventinto vaško gabalėlius ir šv. Joanos (matyt, tam tikros žolės) grūdelius. Juos šventindavo šv. Ignoto atlaiduose (liepos 31), į kuriuos tėvai tomis "šventomis dovanomis" minias patraukdavo. Net ir eretikus jos priviliodavusios.

Raganos ir ateistai

Su tikėjimu susijusio prietaringumo ženklas buvo ir raganų persekiojimas bei jų deginimas, kas autoriaus skyrium aprašinėjama. Čia be reikalo mielas istorikas įterpia apologetinį posmą, kas istorinei studijai netinka. Tikėjimas raganomis ir jų persekiojimas 16, 17 a. ir net anksčiau buvo paplitęs visoj Europoj tiek katalikuose, tiek įvairaus plauko protestantuose. Tai buvo ne tiek tikybos, kiek ano meto kultūros dėmė, kurią nuplovė pirmiausia apšvieta nuo XVIII pradžios.

Anų laikų mūsų visuomenės dvasinė buitis kiek išeina aikštėn iš laiškuose aprašomų tėvų misijų ir apaštalavimo darbo. Čia matyti tuo metu Lietuvoj plintantis protestantizmas (kalvinizmas ir liuterizmas), su kuriuo tėvai kovojo. Laiškuose vis minimos pastangos atverstį juos ir duodami kuklūs atverstųjų skaičiai. Misijos, rodos, neaplenkė nė žydų, kaip liudija vienas (1662) laiškas, kur kalbama apie "iš žydiškų tamsybių į krikščioniškos tiesos šviesą kad ir neatverstąjį, tai bent palenktąjį".

Tėvai jėzuitai buvo tikrieji ir vieninteliai dvasios vadai toj glūdžioj žemaičių kaimiečių kultūrinėj aplinkoj. Jie be klausymo išpažinčių, santuokos, krikšto ir kitų pareigų dar taikė susikivirčijusius, sulaikydavo gyvenimui į juos kreipiančiuosius pasišovusius nusižudyti, organizuodavo viešas atgailų praktikas (egzomologesis), lankydavo ligonius ir, rodos, net prie gimdyvių buvo kviečiami, kaip iš vieno laiško (1664) galima išvesti. Kaip tikri keliaujantieji misionieriai, jėzuitai veikė dar gretimose parapijose, klebonų kviečiami. Dėmesio verta užuomina vienam laiške (1655) apie 30 atverstųjų ateistų. Greičiausia jie buvo iš Prancūzijos sklindančių apšvietos idėjų sekėjai, atseit, pozityvistai. Jie galėjo būti tos pačios krypties žmonės, kaip ir žinomas Kazimieras Lyščinskis, miriop pasmerktas 1689 m., kuriam tarybinės Lietuvos istorikas J. Jurginis skyrė atskirą monografiją (1957).

Ryšys su lietuviškumu

Mums dabar būtų įdomu patirti, kiek jėzuitų veikla turėjo ryšio su lietuviškumu, kiek jų pamaldose bei apeigose buvo paisoma žmonių žemaitiška kalba. Šiuo atžvilgiu svarbios dviejų laiškų (1656 ir 1659) vietos, kur kalbama apie giedojimą "corona Augustissimae (ar Sanctissimae) Virginis". Pagal šaltinį tą giesmę papunkčiui giedojo vaikų choras (tur būti, jėzuitų mokyklos mokinių) liaudies kalba ir tikintieji, atseit,, tikintieji kartojo posmą, kurį choras pirma pagiedodavo. Negalėtume pritarti autoriui, kad taip iškilmingai giedama bažnytinė giesmė buvo rožinis. Juk sunku įsivaizduoti, kad Sveika marijas, Tėve mūsų ir kitus rožinio dalykus pakartotinai galėtų giedoti choras ir minia. Ir šiandieną rožinis, rodos, niekur negiedamas. Jis vien kalbamas. (Čia, manytume, recenzentas klysta, nes bent iki II Pasaulinio karo daugelyje Lietuvos bažnyčių (ne miestuose) ir kaimo šermenyse rožančius buvo visur giedamas, pakaitomis vyrų ir moterų balsais. **Red.**) Greičiausia šaltinio minima corona bus buvęs Panelės Švenčiausios vainikas ("karunka"), kurį giedojo Lietuvos bažnyčiose dar ne taip senais laikais. Jį ypač giedojo "brostvinių" sekmadieniais ir atlaidų metu visa bažnyčia po pamaldų. Galimas daiktas, kad jėzuitai bus pirmieji tą giesmę įvedę į bažnyčias ir įtraukę žmones ją gimtąja kalba giedoti. Ši giesmė savo lengvumu ir gražiai skambančia melodija puikiai tiko visai bažnyčiai giedoti.

Didžiai vertingas kun. P. Rabikausko straipsnis praskleidžia taip pat ir mūsų tautos istorinį tragiškumą, kur svetimos, su krikščionybe atėję įtakos ima terptis į ją. Tokį įspūdį daro žinūtė apie Žemaičių vyskupo Aleksandro Sapiegos apsilankymą Pašiaušėj 1662 m. Pirmiausia jis buvo sutiktas su panegiriška kalba, rodos, net bažnyčioje lenkiškai pasakyta. Po to jau refektoriume kolegijos pamokslininkas sveikino lotyniškai. Matyt, antrojo pamokslininko kalba buvo

(Nukelta į 7 psl.)

Jadvyga Paukštienė — Vilniaus miražas

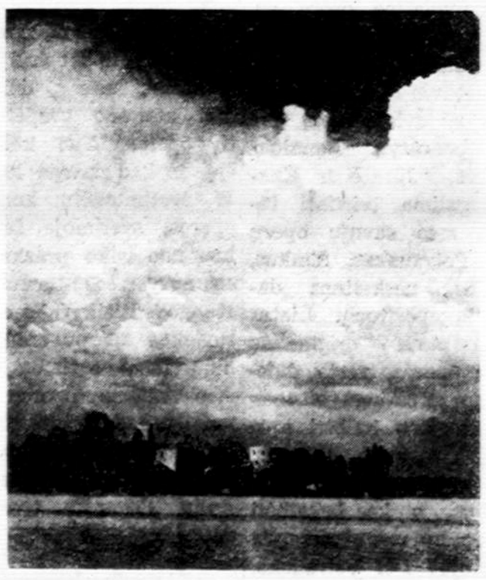

Pelėsiais ir kerpe apaugus aukštai,
Trakų štai garbinga pilis!
Jos aukštus valdovus užmigdė kapai,
O ji tebestovi dar vis.

Maironis

Kronika

● **Prof. J. Brazaičio brošiūrą "Užmirštoji rezistencija"**, 20 m. lietuvių rezistencijos sukakčiai paminėti, į vokiečių kalbą verčia dr. D. Augustaitytė. Veikalą leidžiant, bus pridėti vokiečių atsiliepimai apie jiems teiktą pagalbą karo ir pokario metu Lietuvoje.

● **Dail. Romo Viesulo darbų paroda** atidaryta Pratt Graphic Art Center patalpose 795 Broadway, New Yorke. Paroda tęsis visą sausio mėnesį.

● **Lietuvio mokslininko išradimas.** Vilniaus radijo gruodžio 22 d. pranešimu jaunas lietuvis mokslininkas Kazys Valatka sukūrė nepaprastai jautrų foto elementą. Šis elementas pasižymi labai aukštu fotovoltažu žemos temperatūros sąlygomis. Mokslininkui pavyko gauti 500-600 V įtampą 1 kvadratinio centimetro izoliacinėje plokštelėje, padengtoje kadmio telorido sluoksniu. Plokštelė buvo apšviesta 2 liuksų stiprumo šviesa.

Aukščiau minėta įtampa yra keliomis dešimtimis kartų didesnė, negu iki šiol fizikams pavykdavo pasiekti. Nauji foto elementai tarnaus pagrindu ikonoskopams — televizijoms transliavimo vamzdeliams.

● **Dr. K. Čeginskas,** be nuolatinių straipsnių Europos Lietuvių Fronto Bičiulių leidžiamame ELI ir Lietuvių Enciklopedijoje, Švedijos "Upsala Nya Tidning" dienraštyje švedų kalba paskelbė straipsnį - recenziją apie S. W. Calais socialoginės metodikos vadovėlį, pirmąjį tos rūšies veikalą Švedijoj.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kaskied, išskyrus trečiad. ir šeštad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd St.
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadien. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Rez. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofisas: 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
Dr. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šešt. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telef. LAfayette 3-6048
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. PR 6-1795 arba 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč., šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir Alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val.; penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.; šeštad. 10 v. r iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-smegenų chirurgija, ligos
2737 WEST 71st STREET
Valandos tik susitarus
Tel. GRovehill 6-3409

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414. Rezid. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak., Šeštad. nuo 12:30 iki 2:30 val. p. p.
Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonius priima pagal susitarimą

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
(JOKŠA)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63 Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 2:30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val. Kitu laiku tik susitarus

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1— 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Telefonas: GRovehell 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Rd
Valandos 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 Treč. ir šeštad. tik 10-12.

Tel.: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 1—4 val., trečiad. uždaryta.

...l. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12—3 val. vak., pirm., antr., ketvir. 6—9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofice tel. RE 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ

Tel. ofiso PR 8-7773, rez. PR. 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p. antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šeštad.: 9 v. r. — 2 p p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 S. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambint 2 iki 9 val. popiet kasdieną. Išskyrus trečiadienį.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGĖ
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill
Telef. offiso: PUllman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p. trečiadienį — uždaryta.

Tel. ofisų RE 7-8818, VI 2-1484
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th St.
Val. Pirm., ketv. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p., šešt. 10-12 val.
Ofisas 3259 S. Halsted St.
Val. Antrad. ir penkt. 3-7 val. p. p.
Trečiad. uždaryta.

Tel. Ofiso PR 6-7800. Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Vidaus Ligos
5159 So. Damen Avenue
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 9 val. vak
Treč. ir sekmad. tik susitarus.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak., trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.
Uždaryta iki sausio 22 d.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1—3 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. E. STANAT-STANAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Mitybos ir svorio problemos
1951 W. Irving Park Rd.
(Damen Ave. kampas)
Val. pirm., ketv. ir penkt. 7-8 v. p. p. ir pagal apointmentą.
Tel. Ofiso LA 5-2134, Rez. 878-5960

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. tel. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 S. Ashland Ave.
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2—4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 val. iki 5 val. vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinkit tel.: HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet
Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6600 So. Artesian Avenue
Val.: 11 v. ryto iki 3 v. p.p., 6-7 v.v.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba susižeidus (Emergency), šaukite telefonu — 434-6967 nuo 2 valandos po pietų ligi 5 valandos ryto. kasdien.

Perskaitę "Draugą", duokite ii kitiems pasiskaityti

Split by PDF Splitter

KIEK TEN TEISYBĖS IR KIEK DRAUGŲ SENTIMENTO?

A. Škėmos literatūrinį palikimą sveriant

DR. JONAS GRINIUS

Liūdesys ir propaganda

Juo technika žengia pirmyn, juo susisiekimo priemonės pareikalauja daugiau žmonių gyvybių. Todėl pasitaiko, kad automobilių katastrofose užsimuša ir rašytojų. Bene prieš pusantrų metų šitaip neteko gyvybės prancūzų rašytojas Albertas Camus, skelbęs žmonių gyvenimo absurdiškumą, o prieš kelis mėnesius automobilio katastrofoje mirė panašios ideologijos lietuvių rašytojas Antanas Škėma su kitais jaunais žmonėmis. Šis skaudus įvykis a. a. A. Škėmos draugus paskatino į savo liūdesį traukti ir lietuviškų laikraščių skaitytojus. Deja, apie mirusį rašytoją dažniausiai tetenka skaityti tik liūdnų subjektyvių įspūdžių. Dėlto šalia stovinčiam žmogui susidaro vaizdas, kad liūdesys panaudojamas propagandai, gal būt skelbiamo raštams išleisti vajaus propagandai. Tik vienas J. Blekaitis "Aiduose" (1961 m. Nr. 8) pamėgino susumuoti ir vertinti jau paskelbtą A. Škėmos literatūrinį palikimą, bet ir J. Blekaitis savo straipsny paberia tiek neprecizuotų bendrų žodžių ir frazių, kad eiliniam skaitytojui sunku suvokti, kiek ten teisybės ir kiek subjektyvios propagandos. Todėl, tikiuosi, A. Škėmos gerbėjai atleis, jei čia pamėginsim konkrečiau atskirti tiesą nuo propagandos.

Argi tik nevėdintas kambarėlis?

Pirmiausiai pažymėtina, kad kritikas J. Blekaitis savo straipsny "Antano Škėmos atsisveikinime" pasirodė nelojalus gyvųjų rašytojų atžvilgiu — norėdamas iškelti A. Škėmos reikšmę, jis neteisingai suniekino lietuvių literatūrą apskritai. J. Blekaitis apie A. Škėmą rašo: "Jis plėšia langus jaukaus, nevėdinto kambarėlio, kur gyveno kaip senmergė, dėliojanti pasijansus, mūsų tremtiniškoji literatūra". Šitie vaizdžių metaforų niekinantieji žodžiai yra neteisybė. Pirmiausia lietuvių literatūrai žiūrėti į platų pasaulį langai atplėšti jau prieš 55 metus ir jie niekada nebuvo uždaryti. Antra, lietuvių tremties literatūra nemažiau atidara plataus pasaulio vėjams, kaip nepriklausomybės laikų literatūra. J. Blekaičio niekinamam teiginiui sugriauti, gal užteks paminėti tik 1961 metų poezijos leidinius: V. Mačernio "Poeziją", B. Brazdžionio "Vidudienio sodus", J. A. Augustaitytės "Ant aukuro laiptų", H. Nagio "Mėlyną sniegą", J. Meko "Gėlių kalbėjimą", A. Griciaus "Pažadintus sfinksus" ir Paškevičiūtės "Aš negaliu verkti". Nors tai skirtingo stiliaus ir skirtingo amžiaus poetų rinkiniai, bet argi jie — senmergės iš nevėdinto kambario? Jei neužtenka šių metų, galima pažiūrėti į 1960 metų knygas, iš kurių matyti, kad ten senmergiškus pasijansus pralenkia sveika, gyvenimui atvira, pilnakraujė literatūra, nors ji sukurta nelengvesnėmis sąlygomis, negu A. Škėmos raštai. Jei J. Blekaitis nepropagandistas, gal jis cituotą paniekinantį teiginį galėtų įrodyti faktais?

Ar A. Škėma pripažino kokias nors vertybes?

Kitu bendru teiginiu J. Blekaitis mėgina sumenkinti bendrąsias vertybes, šitaip rašydamas: "Kraštutinai priešingas senųjų vertybių archivaro tipui, Antanas Škėma nuoširdžiai mylėjo visa, kas jauna, drąsu, naujoviška". Paskaitęs šį sakinį, tur būt, nevienas klausė: ar kritikas tyčiom taip rašė, ar nežino, kad nėra nei senų, nei naujų vertybių, bet yra tik amžinos vertybės, kurių pergyvenimas, išreiškimas ir gradacija žmonėse gali kisti? Pavadinęs amžinų vertybių pripažinėjus archivarais, J. Blekaitis vis dėlto nedrįsta teigti, kad A. Škėma būtų išradęs arba sukūręs kokių nors naujų vertybių, o tai, ką šituo atžvilgiu kritikas pasako apie A. Škėmą teigiamo (drąsu, naujoviška), yra ne kas kitas, kaip priėjimo būdas, santykis su vertybėmis. Tik nelaimė, kad kritikas pasiliko bendrybėse ir nepasakė, ar A. Škėma pripažino kokias nors vertybes, o jei pripažino, tai koks buvo jo santykis su pripažįstamomis ir kaip jis tas vertybes laipsniavo. Tik šitai pasakius, būtų aiškiau, kiek plati, svari ir nauja buvo jo asmenybė.

Dr. Jonas Grinius

"Celėstos" ekstraktas

Priėjęs arčiau prie A. Škėmos paliktų raštų, J. Blekaitis vėl verčiasi bendrybėmis. Jose vėl nemažai išpūstų propagandinių rūkų, kuriuos sklaidyti yra verčiamas pats akylesnis skaitytojas. Apie vieną paskiausių A. Škėmos raštų "Čelestą", jis sako, kad "savo suglaustumu ji tarsi jo visos kūrybos ekstraktas". Šiam skambiam žodžiui mėginant duoti turinį, pasirodo, kad to ekstrakto esmė — amerikinės gatvės klyksmas, kuris perduodamas siurrealistiškai, muzikaliai, skaudžiai ironiškai. Bet pasicituoti kritikas visoj knygelėj teranda vieną gabaliuką — "Madoną", — kur to gatvės triukšmo mažiausiai. Tai iš tikro amerikietiškais įspūdžiais atremtas geriausias rinkinio gabaliukas. Geriausias todėl, kad nesuskaldytas į šukes, o vieningas melancholišku susidūmojimu apie likimą šešerių metų gatvės mergaitės, kuri težino pasaką apie plėšiką ir pagimdys už save nelaimingesnį sūnų (blasfemiška aliuzija į Mergelę Mariją, nes sūnus parašytas didžiąja raide). Dauguma kitų "Čelestos" gabalų — "sulypdyti iš gyvenimo ir sapnų šukių", kaip sako Blekaitis, yra daugiau ar mažiau palaidos šukės, kurioms susilipdyti skaitytojo sąmonėj kliudo negatyvinis požiūris į tikrovę ir eilė vardų, pirmoj eilėj New Yorko gatvių, namų ir reklamų vardai, kurių universalinė reikšmė nežinoma, taigi sulokalizuota.

Aukščiau už "Čelestą" J. Blekaitis pastato "Baltą drobulę", kuri esanti "Škėmos prozos viršūnė", — "nebe siekimas, o laimingas atradimas", kuris "turėtų išlikti". Kadangi šitokiems teiginiams straipsnio autorius neduoda turinio, skaitytojas yra priverstas pats paieškoti ir prisiminti, kad dailiosios prozos kūrinys — romanas, kuriam pranašaujama ilga ateitis, paprastai turi svarbią žmogaus likimui problemą su metafizine mįslinga perspektyva, kad šitokią problemą atskleidžia ryškūs individualūs veikėjai, atvaizduoti originaliu stilium. Taigi reikia ieškoti, kokie tie svarbiausi romano veikėjai, kurie neša "Baltos drobulės" problematiką, besisukančią apie gyvenimo prasmę.

Melodramatinis personažas pagal autoriaus įnorius

Nors vardų tame romane nemažai, bet tikras personažas, kuriuo atsiskleidžia probleminis vidus, tėra vienas — Antanas Garšva. Šis iš Lietuvos atblokštas poetas, tik tremty suradęs save, atlieka naujovišką neva Sizifo darbą, tarnaudamas keltuvo darbininku viename prabangiame New Yorko viešbuty, bet nėra išspausdinęs nė vieno eilėraščių rinkinio, nors jau sulaukęs 40 metų. Be to, Garšva dvigubas psichinis ligonis. Iš paveldėjimo jis — šizofrenikas, dėl komunistų sužeidimo į galvą jis — amnezinikas (iškrenta atmintis). Jo psichinės ligos priepuoliai nevienodi. Lengvais atvejais jam pasirodo haliucinacijos (savo darbo kolegose viešbuty jis kartais mato jam žinomus bo-

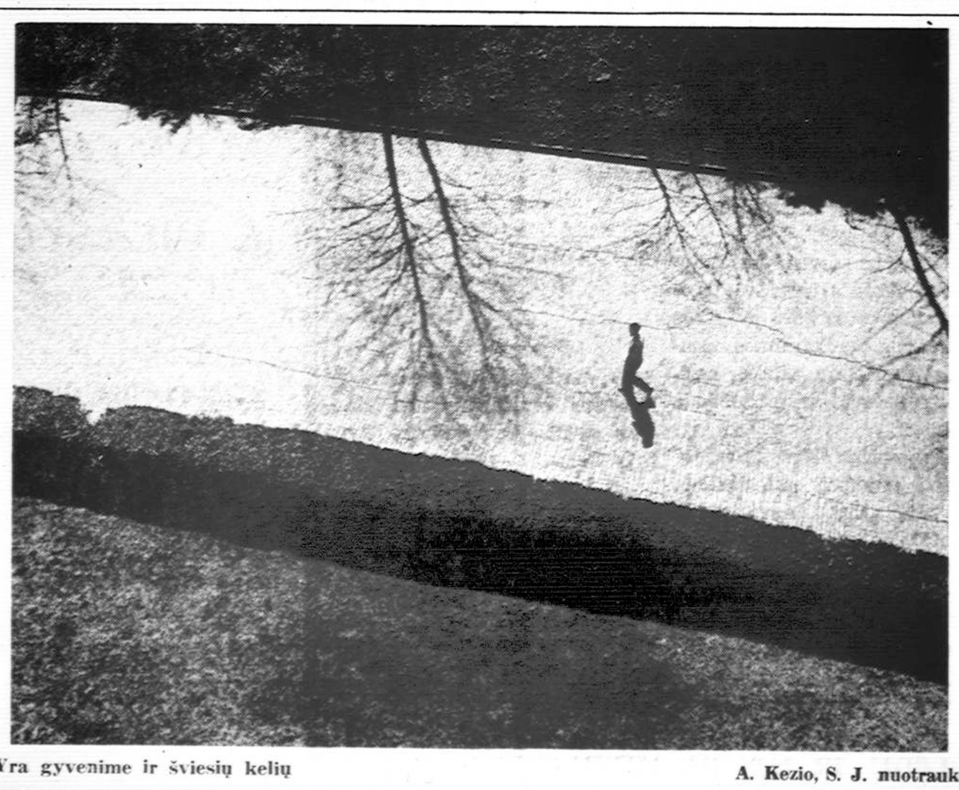

Yra gyvenime ir šviesių kelių

A. Kezio, S. J. nuotrauka

heminius poetus), sunkesniais — jis kurį laiką netenka sąmonės, sunkiausiais — jis kelis mėnesius praranda atmintį, tačiau dažniau tepasikartoja pirmi du priepuolių atvejai. Turint šitokį nenormalų centrinį romano veikėją, kyla klausimas, ar jis meniškai tinkamas nešti ir atskleisti pirmos svarbos problemą, galiojančią normaliems žmonėms? Ar psichinis ligonis nėra melodramatinis personažas? Ar Garšvos išimtinis gyvenimas ir likimas pajėgus normaliems žmonėms pasakyti ką nors svaraus gyvenimo prasmės problemoj, kuri keliama romane? Gal į tai būtų galima atsakyti ir teigiamai, jei rašytojas būtų sukūręs vieną antrą normalų maždaug tokios apimties personažą, kaip Garšva. Bet tuo tarpu visi kiti romano veikėjai tėra daugiau ar mažiau epizodiniai. Todėl reikia tarti, kad keliamai problemai pagrindinio personažo apmatai meniškam uždaviniui pasirinkti perlengvi, marionetiški, kurie duodasi nesunkiai tampyti ataudams pagal autoriaus įnorius.

Prie nihilizmo bedugnės

Bet, norėdami būti palankūs romanui, sutikime, kad ir psichopatiško poeto gyvenimas pajėgus atskleisti idėjas ir problemas, svarbias normaliems žmonėms. Sutikus su šitokia premisa, ieškotina, ko siekia poetas Garšva, kokie jo tikslai tais momentais, kai jis atrodo normalus. Vienu tokiu atveju jis pats pasako: "Aš tyčiojuos. Aš žaviuosi. Geriu, myliu. Nes patinka — gerti, mylėti, tyčiotis. Jei surasčiau harmoningą tiesą — pralaimėčiau" (149 psl.). Taigi ne tiesa — viena aukščiausių dvasinių vertybių rūpi tam poetui, bet patyčia, papildyta seno šūkio: Wein, Weib und Gesang (vynas, moteris ir daina). Čia prisiminta daina - giesmė, nes A. Škėmos herojus sako: "Keletos grūdelių. Keletas eilėraščių. Vienintelė apčiuopiama tiesa" (188 psl.). Kadangi A. Škėma šitokios prasmės sakinius įdeda nekartą į Garšvos lūpas, aiškiai matyti, kad šalia seksualinio instikto patenkinimo, jo aukščiausias tikslas ir idealas — eilėraščiai. Kaip tie eilėraščiai kuriami, Garšva savo meilužei pasako: "Mano atmosfera, atleisk, tėra sugadintas oras, jauki smarvė. Būčiau groteskas, jei kandidatuočiau į Platonus". Garšvos eilėraščiai, kurių pora A. Škėma reziumuoja, panašūs į "Baltos drobulės" kai kurias vietas, atskleidžiančias haliucinacijas ir patyčią iš vertybių. Kad kartais neišeitų harmoninga tiesa, Garšvai reikia kančios ir beprasmybės: "Aš noriu kančios" (71 psl.), "aš mėgstu beprasmiškumą" (50 psl.) deklaruoja jis. Kadangi žmogus nepajėgia visko paneigti besityčiodamas, nes perdaug jaučia, kad bent pats yra šis tas, tai ir Garšva pasilieka prie biologiškai fiziologinių (valgymas, gėrimas, seksas) ir estetinių (eilėraščiai) vertybių apraiškų. Taigi net užmiršus jo patologiškumą, poetas Garšva atskleidžia, kaip siauras antimoralus individualistas - estetiscistas, stovįs prie nihilizmo bedugnės.

Tačiau pats rašytojas savo romano sprendimu eina dar toliau. Jis suniekina Garšvai svarbiausią biologinę vertybę, nes per seksualinį aktą jis netenka sąmonės. Jis suniekina Garšvos estetines vertybes, nes šios jo neapsaugo nuo beprotystės. Jis degraduoja poetą ir kaip asmenį, nes neišleidusį eilėraščių jį uždarydina į beprotį ligoninę. Ten "jis sėdi rojuje... Jo veidas laimingas. Jis uosto popierių. Jo veidas šinšilo" (192 psl.). Kad skaitytojas nepamatytų, kad tik psichiškai sergančio poeto gyvenimas neturi prasmės, A. Škėma leidžia nusižudyti Garšvos normaliam antininkui — jo darbo kolegai viešbuty, lenkų kilmės Stanley, kuris su žodžiais lūpose "idz sratc" nušoka nuo tilto į upę. Šitaip A. Škėma išsprendžia savo tezinį "Baltos drobulės" romaną, kurį J. Blekaitis vadina laimingu atradimu.

Patologiškai dvokianti atmosfera ir estetinis žaidimas

Bet, iš tikrųjų, šitoks teigimas yra užgyrimas šimtaprocentinio nihilizmo, nes šitame romane A. Škėma suniekino visas vertybes, savo vaizdavimu parodydamas jas arba bejėgias, arba beprasmes. Bet, kaip sakyta, šimtu procentų visko paneigti žmogus nepajėgus. Todėl ir "Baltoj drobulėj" liko dar patologiškai dvokianti atmosfera ir estetinis žaidimas ja — jos vaizdavimas ir gėrėjimasis ja. Jei šituo A. Škėma buvo "modernaus žmogaus dvasios reiškėjas", kaip teigia J. Blekaitis, valia džiaugtis tuo "laimingu atradimu", nors dar reiktų įrodyti, kad šiais laikais normalių žmonių didžiuma tik šitokios rūšies dalykus tevertina. Jei tai būtų įrodyta, tada pasitvirtintų Bažnyčios nuo amžių skelbiama tiesa, kad žmogaus be Dievo gyvenimas dažnai jau šioj žemėj tampa neprasmingu. Jei kam patinka, galima šią tiesą pravardžiuoti archivaline, bet ją A. Škėma patvirtino neigiamybių vaizdavimu "Baltoj drobulėj", kur visi veikėjai Dievo nežino, o

Prie uždengto lango

A. Kezio, S. J. nuotrauka

toriai, kurie tokiais skandališkais "atradimais" vertėsi, netapo apšaukti genijais net šiais vertybių sujaukimo ir suniveliavimo laikais. Jei to J. Blekaitis nežinotų, galima priminti, kad prancūzų rašytojas F. Celine maždaug prieš trisdešimt metų savo "Kelionėj į vienos nakties pabaigą" buvo davęs tirštesnio patologinio dvokalo negu "Baltoj drobulėj", bet apie aną rašytoją šiandien jau niekas nekalba. O kai dėl siurrealistinio vaizdavimo ir stiliaus, tai ir šituo atžvilgiu velionis A. Škėma nebuvo išradėjas, o vienas daugelio sekėjų, nes siurrealizmas buvo madoj prieš 35 metus.

Žaidimas antausiais

Kad šitą siurrealistinį stilių A. Škėma savo romano patologiniam herojui Garšvai vaizduoti gerai pritaiko, tai teisybė. Tik nežinia, ar šitoks vaizdavimo stilius išplaukė iš A. Škėmos asmens, ar iš jo aktoriškos pozos. J. Blekaitis teigia, kad jo "ir poza — nuoširdi". Tai dar reiktų įrodyti. Tuo tarpu paviršutiniška to stiliaus analizė byloja kitaip. Ji atskleidžia sistemą. Šalia sistemiškos neapykantos visam, kas pozityvu ir švaru, beveik kiekviena mintis, išreikšta vaizdu, tuoj gretimu vaizdu nuvertinama, arba sudarkoma. Štai pora pavyzdėlių iš daugybės. Garšva apie save sako: "Aš sutalpinu savy visą visatą. Praeitį, dabartį ir ateitį. Bet aš nesu antžmogis. Aš — žmogėnukas, suvystytas į kartūninį, purviną žiurstą"; o apie amerikiečių jaunimą, besirenkantį į puošnų viešbutį pasilinksminti, jis galvoja: "Šie jaunimo šokiai — lėlių balius. Jie vyksta laidotuvių kontoroje". Ir šitokia sarkastiška devaliorizuojanti vaizdų sudėtis pravesta sistemiškai. To rečiau pasitaiko tuose epizoduose, kur A. Škėma rašo reališkai, kartais net reportažiškai. Todėl galima sutikti, kad vaizduodamas siurrealistiškai, šitaip keldamas "aikštėn gyvenimišką purvą", rodydamas "animališkąją meilės pusę", rašytojas norėjo "kirsti antausį padoriai visuomenei", kaip sako J. Blekaitis. Bet kaip tokioj situacijoj turi jaustis normalus skaitytojas, nenustojęs pozityvių vertybių nuovokos, kai "Baltos drobulės" romane gal kas puslapis gauna destruktyviško vaizdavimo antausius, kuriuos sustiprina gyvenimiškas purvas ir psichopato personažo moralinis atbukimas? Tada susidaro įspūdis, kad tokie antausiai skelbiami tyčiom, kad skaitytojas nepriieitų prie "laimingo atradimo", į jį nesigilintų, bet mėgautųsi tais patyčios antausiais, kuriais žaidžia A. Škėma. Ar šitokia patvari tendencija nėra poza? Ar šitokių erzinančių efektų siekiantį kūrinį galima vadinti viršūne ir laimingu atradimu, jei net pajėgtume užmiršti patyčias iš pagrindinių vertybių? "Balta drobulė" nėra nei ąžuolo, nei gotikos katedros viršūnė meniška prasme. Tai viršūnė kambarinės kalėdinės eglutės rytą po girtos nakties, kai jos įmantrūs blizgučiai apibiauroti ir sužaloti.

Dramų didybės mastai ir aplinkybių konfliktai

Aišku, kad tokiai viršūnei įpiršti reikia propagandos. Ją vartoja J. Blekaitis ir savo teiginiuose apie A. Škėmą, kaip dramų rašytoją, kurį jis vadina "žymiausiu posruoginės kartos dramaturgu". Metęs posakį apie jo personažų dimensiją ir gyvybę dramose, J. Blekaitis pačiau sustoja prie A. Škėmos gerų dramų kompozicijos ir sceningumo. Bet tai daugiau techniški dalykai, kurių galima daugiau ar mažiau išmokti, ypač padirbėjus teatro scenoj. Tuo tarpu dramų didybei ir patvariai gyvybei tikresni mastai — dramatiški personažai, kurių konfliktai uždega dramą, suteikdami jai substancijos ir prasmės. Todėl būtų buvę labai pravartu, kad J. Blekaitis būtų paminėjęs bent vieną antrą A. Škėmos dramatinį personažą. Pavyzdžiui, ar "Pabudimo" drama, kuri kadaise buvo vainikuota pirmąja premija, turi tikrų dramatiškų personažų, kurių dimensija išlaikytų palyginimą bent su vienu žymesniuoju personažu B. Sruogos dramose, jeigu jo J. Blekaitis šaukiasi, rašydamas apie A. Škėmą? Deja, jis nesiteikė tokio argumento duoti, gal būt, todėl, kad "Pabudimo" dramoj tėra konfliktai, sudaryti daugiau aplinkybių, bet nėra substancinių dramatinių personažų, kovojančių dėl tokių žmogiškų vertybių, kurios veda į metafizines gelmes ir suteikia dramos konfliktui nekasdienišką prasmę. Bet į šios ir kitų dramų klausimą galima ir nesigilinti, nes J. Blekaitis duoda vilčių, kad apie A. Škėmą dramaturgą turėtų būti atskira kalba.

Nė vieno nuodugnaus straipsnio

Laukiant šito, vis dėlto rei-

(Nukelta į 7 psl.)

Split by PDF Splitter

ŽODŽIAI GALVAŽUDŽIAI

Kalba, istorija ir prezidentų šūkiai

VYTAUTAS ZALATORIUS

Diena iš dienelės

Žmogų nuo gyvulio ryškiausiai išskiria siela ir kalba. Žmogus abu šiuos dalykus turi, gyvulys nė vieno. Bet nors Dievas mums sielą dovanai suteikė, gerai išmokti kalbai reikia daugelio metų ir didelių pastangų.

Kiek tų mokinukų Lietuvoje mokytojai nevargindavo, kol išmokydavo taisyklingai kalbėti ir rašyti. Dvylika metų treniruodavo diena iš dienelės. Užtekdavo baigiamuosiuos egzaminuos padėti tris kablelius ne savo vietoje, kad gautum lietuvių kalbos pataisą.

Tik vienas iš tūkstančio

Taip buvo su kalba, kurią jau, pradėdami eiti į mokyklą, buvome išmokę. Iš to tik galėtumėm įsivaizduoti, kaip sunku suaugusiam svetima kalba laisvai išsireikšti. Nereikia nė įsivaizduoti, nes patys tai savu kailiu esame patyrę. Dabar žinom, kad iš mokančių kelias kalbas tik vienas iš tūkstančio abi laisvai vartoja. Gimtoji paprastai nusveria ir tiek.

"New Frontier" lozungas

Tie, kurie kalbos su motinos pienu neįsiurbia, o vėliau jos mokosi, pastebi, kad daugelis žodžių ir frazių yra visai nesuprantami. Jiems nėra atitikmenų savoje kalboje. Besimokančiam tai dažnai palieka teoretišku klausimu, bet yra žmonių, kurie priversti tą klausimą vienaip ar kitaip išspręsti. Štai konkrečiai paimkime prezidento Kenedžio rinkiminį lozungą - šūkį "New Frontier" ir bandykime jį išversti į lietuvių kalbą. Kietas riešutas! Nepatyręs vertėjas gal žino, kad "new" reiškia "naujas,-a", kad "frontier" nusakytas "siena, riba" ir, sulipdęs tuos du žodžius, gauna kad ir pvz. "nauja riba".

Du ir du nėra keturi

Jeigu toks vertėjas jau 20 metų išgyvenęs svetimame krašte ir jo lietuvių kalbos jautrumas gerokai atbukęs, tai jis tuo vertimu ir pasitenkina. Kas kad tie žodžiai lietuviškai Kennedžio politikos ir nenusako.

Jautresnis kalbos reikalams, atsidūręs tokioje pat padėtyje, užuodžia, kad čia kažkas negerai, kad šiuo atveju du ir du nėra keturi. Jis pasiskaito Kenedžio kalbą, kur tas pats savo šūkį aiškina ir bando jį versti perkelta prasme, kad ir "naujoju keliu".

Viso šimtmečio istorija ir kortininkai

Visa nelaimė, kad šį kartą likimas ir tam galvojančiam vertėjui pastatė per sunkią kliūtį. Jie abu ir nenujautė, kad tuose dviejuose žodžiuose atsispindi Amerikos paskutiniojo šimtmečio istorija. Čia ne vien kalbą reikia mokėti, kad galėtum tuos žodžius išaiškinti. Čia reikia žinoti ir šio krašto istoriją.

Jau nuo Teodoro Rozvelto laikų (1901—1909) amerikiečių prezidentai savo politikai — dažniausiai ūkinei — duodavo tokį trumpą, ryškų aptarimą. Tedis, kaip jis buvo populiariai žinomas, savo tarpininkavimą tarp darbininkų, darbdavių ir likusių piliečių vadino "Square Deal". Tai terminas, paimtas iš kortininkų, kuris reiškia teisingą kortų padalinimą: "square" — teisingą, "deal" — padalinimą. Perkelta prasme tas posakis reiškia "teisingą elgesį".

Vienas po kito

Garsusi Wilsonas, tapęs prezidentu 1913 m., savo antimonopolinę politiką pavadino "New Freedom", pagal anksčiau parašytą knygą. Šitas šūkis lengviausiai gali būti išverstas "naująja laisve" mažiems biznieriams.

Labiausiai pagarsėjo Franklinas Rozveltas (1933—45) su savo ūkine politika, žinoma "New Deal" vardu. Tai buvo analogija, paimta iš jo bendravardžio Tedžio, ir reiškė naują "kortų padalinimą". Trumpai lietuviškai gal tai galima būtų vadinti "naujų galimybių" politika.

Prezidentas Trumanas ir Kenedis laikėsi to paties, sudarinėdami savo lozungus, pasiimdami bent žodį iš ankstyvesniųjų.

Trumano "Fair Deal", "gera korta", reiškė vienodą darbininkų, ūkininkų ir kitų grupių traktavimą. Trumpai tai, gal būt, galima nusakyti "progine politika", kur kiekviena grupė turėtų gerą (fair) progą, kortą (deal).

Taip pat ir Kenedžio "New Frontier" šūkis buvo panašiai sudarytas, tik reikalą čia dar labiau sukomplikuoja žodžio "frontier" istorinė reikšmė,

Slenkantis pasienis ir amerikiečio charakteris

Viena iš "frontier" reikšmių yra "nepastovus pasienis tarp civilizacijos ir prerijos", koks jis egzistavo Š. Amerikoje nuo pirmųjų piligrimų įsikūrimo 1620 m. iki pereito šimtmečio vidurio, kada pionieriai pasiekė Ramųjį vandenyną.

Amerikiečių istorikai mano, kad tas slenkantis pasienis turėjo nepaprastos reikšmės amerikiečių psichologijai, jų charakterio formavimui. Jie sako, kad atvira prerija skatino amerikietį vis naujiems žygiams. Gyvenimas po atviru dangumi jį užgrūdino ir padarė individualistu. Galimybė mesti viską rytinėse kolonijose ir pradėti naują gyvenimą auksiniuose vakaruose įkvėpė jam laisvės ir demokratinės santvarkos jausmą.

Kai kurie šių istorikų mano, kad tos sienos užkariavimas su Kalifornijos laimėjimu 1848 m. buvo didelis smūgis tam amerikiečių stiprybės šaltiniui.

"Naujųjų horizontų" politika

Tai štai ką prezidentas Kenedis turėjo galvoje, kai jis, priimdamas Demokratų partijos nominaciją pasakė:

— Šiandien mes stovim naujo pasienio pakraštyje, pasienio su nežinomom galimybėm ir pavojais, pasienio, kurio viltys ir grasinimai dar neišsipildė.

Toliau jis tęsė:

— Anapus sienos yra neapgyventi mokslo ir erdvės plotai, neišspręstos karo ir taikos problemos, neužkariautos tamsybės ir prietarų salelės, neišspręsti neturto ir pertekliaus klausimai.

Taigi, norint "New Frontier" išversti trumpai, gal tiksliausiai būtų sakyti "naujųjų horizontų" politika ir rašyti kabutėse.

Ir čia pasitvirtina posakis, kad žmonės, kurie nežino istorijos, yra vaikai.

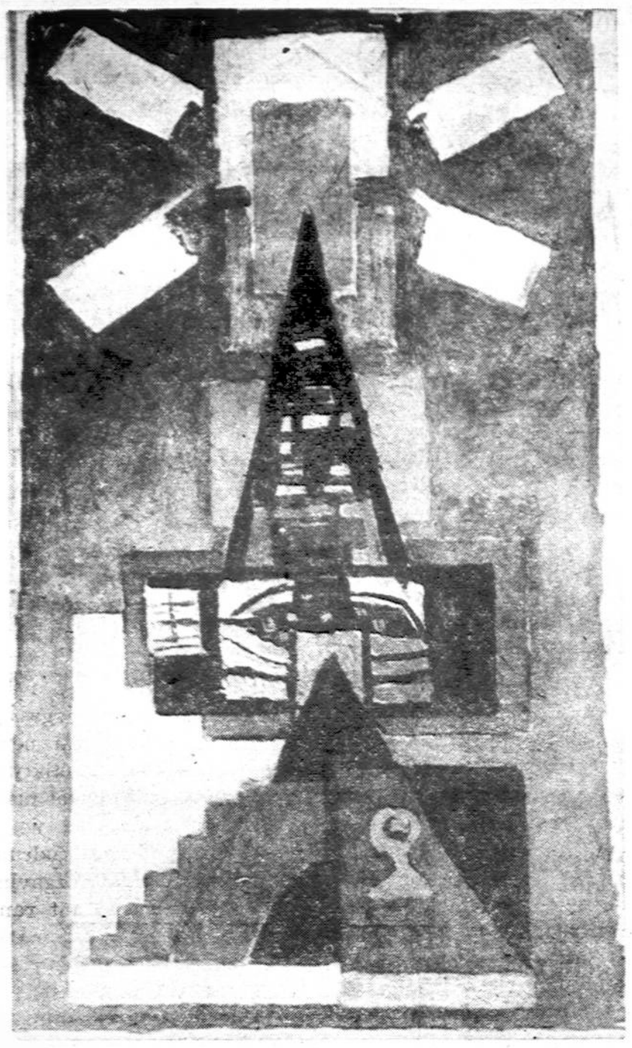

A. Dargis — Vėjinis malūnas (spalvota grafika)

Rokoko pasaulis

Kaip žinome, XVIII amžiaus menas vadinamas rokoko menu. Vokiečių meno kritikai Arno Schoenbergeris ir Haldor Sochneris neseniai Muenchene išleido prabanginę knygą (Die Welt des Rokokos), kurioje telpa rūpestingai parinktos 49 spalvotos ir 315 vienspalvių reprodukcijų, teikiančių pilnutinį rokoko meno vaizdą, pradedant architektūra ir baigiant porcelanu, tapyba, skulptūra, kilimais ir auksakalyste. Matome žavingus sodus, Huberto Roberto suplanuotus, Canaletto miestus su mitologiniėm scenom, išsakančiom džiaugsmą gyventi, didžiuosius dailininkus, kaip prancūzų Boucherą, Watteau, La Tourą ir Fragonardą, susitinkančius su italų Tiepolo ir Longhi, anglų Hogarthu, ispanų Goya. Tai šviesos amžius, kuriame prieštaringiausi elementai visos Europos, besitęsiančios nuo Pirinėjų ligi Uralo, susilieja į vieną kosmopolitiškumą, atremtą į protą, pažangos kultą ir susižavėjimą mokslu. (Die Welt des Rokokos; Georg D. W. Calivey, Muenchen.)

P. G.

— Viena vienintelė ašara dėl Kristaus kentėjimų turi daugiau vertės, kaip kelionė į Šventąją Žemę. —**Šv. Augustinas**

ĮSPŪDŽIAI IŠ JAPONIJOS IR ARBATA

Italų rašytojas Fosco Maraini neseniai išelido prancūzų ir italų kalbomis savo kelionės po Japoniją įspūdžius, kurie skiriasi nuo daugelio kitų. Juose jis prisimena savo pirmą kelionę prieš dešimtį metų, kurios metu jis pažino Japoniją ir kurią dabar atrado pasikeitusią. Šis veikalas įdomus tuo, kad jis yra parašytas kaip romanas, kurio veikėjais pakaitom yra peisažas, dievai, miestai, Japonijos vyrai ir moterys, sukirptas pasiremiant labai sudėtingais vaizdais, įgalinčiais autorių įžvelgti išvidinę tiesą, kurią tik ilga pažintis su Rytų žmogaus siela leidžia pažinti.

Savo knygoje, žingsnis po žingsnio, Maraini mum atskleidžia dvasinį pasaulį ir žmogų, visiškai skirtingus nuo mūsojo. Tačiau tasai žmogus visad išeina iš konkretaus peisažo, iš medžiagos, iš kenčiančio ar besidžiaugiančio laiko ir erdvės. Iš daugelio žavių analizių, paminėsime tai, ką jis rašo apie arbatą. "Japonų pasaulis plūduriuoja arbatoje, taip, kaip mūsasis vyne. Pas mus vynas įsiskverbia į pačią pasaulio širdį, šv. Mišių aukoje persikeisdamas į Kristaus kūną. Vakarų pasaulio žmogus mato ne tik saldų girtumo stebuklą, bet vieną giliausių ir slapčiausių ryšininkų su nematomų daiktų siela. Senovė jau buvo šią sąjungą pašventusi Dionisijaus ir Bacho misterijomis. Krikščionys gi visiškai perkeitė Eucharistijos prasmę, dvasią ir simbolius, tačiau vynas paliko šventu gėralu.

Ryšys, susidaręs tarp budizmo ir arbatos nėra pripuolamas. Arbata, padaranti dvasią budria, nesudrumsdama jausmų, ir žmogų iškelianti virš jo paties, įsiskverbia į pačią gyvenimo esmę. Ji duoda krikštolinį supratimą, kur kiekvienas intelektualinio gyvenimo elementas patampa reikšmingesnis. Arbata pakeičia mūsų santykius su laiku, jį pagyvindama ar sustabdydama, lyg kad mes būtume arčiau daiktų paslapties. Su vynu mes rizikuojame sugrįžti į vaikystės svyravimus. Arbatos pavojai glūdi patirties susiaurėjime ir suretėjime, užsidarius eterinėje pilnybėje. Tuo būdu pasiekiama tyro, asketinio estetiškumo. Dar žingsnis, ir mes atsiduriame nirvanoje.

Tarp lyriškumo ir ryškumo reikalavimų, tarp įvairių abstraktiškumo ir įsikūnijimo kelių, Japonija parodo skirtingus bendros esmės veidus. (Ed. Arthaud, Paris.) **P. G.**

300 AFRIKOS STUDENČIŲ JAV

JAV-se šiuo metu studijuoja apie 300 Afrikos moterų, lankydamos universitetus ir kolegijas. Vienuolika jų yra Šv. Trejybės kolegijoje Washingtone. Čia jos planuoja steigti afrikiečių studenčių JAV-se organizaciją.

MOVING
R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI IR SIENOS
J. Rudis
Tel. CLiffside 4-1050

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AUKŠTOS RŪŠIES FOTOGRAFIJOS MŪSŲ SPECIALYBĖ.
PRECIN PHOTO STUDIO
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

Mutual FEDERAL Savings and Loan Association
2202 W. Cermak Road
Chicago 8, ILL.
Virginia 7-7747
Chartered and Supervised by the U. S. Government
METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms 4 1/4%
Partrauksime Jūsų pinigus iš kur, jei atnešite savo banko knygutę.
Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 5 v. Ketvirtadieniais nuo 9-8 v. v. Šeštadieniais nuo 9-1 v. p. p. Trečiadieniais visai neatidaroma.

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

STIRBIS FUEL OILS
Aliejus virtuvei ir krosnims
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETRAS STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV RADIJAI, HI-FI, VĖSINTUVAI
Pardavimai-taisymai Sek. uždaryta

KVIEČIAME APLANKYTI NAUJAS PATALPAS!

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 1/2%
Naujas aukštas dividendas numatoma mokėti ant investavimo sąskaitų nuo Vasario mėn. 1 d., 1962 m.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKTAD. ..... 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. ..9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ ŠVENČIŲ PROGA
CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ
ir vėl kviečia lietuvius aplankyti jos įstaigą, kuri yra viena iš įdomiausių ir taupytojų patogumui vėliausiai įrengtų taupymo įstaigų Chicagoje. Kiekvieną atsilankiusį pavaišinsime skania kava, lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Vaikams, atėjusiems su tėvais, duodamos dovanėlės.
Be to, kiekvienas atsilankęs turės progos laimėti puikią dovaną Nėra reikalo būti mūsų taupytoju, kad dalyvauti šių metinių švenčių vaišėse.
CHICAGOS SAVINGS BENDROVĖS naujai padidintas namas ir du kiemai automobiliams, sudėjus sykiu užima 290 pėdų.
Taupykite ir skolinkitės Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. — GR 6-7575
VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. „ 9 „ 4 „ „
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. „ 9 „ 8 „ „
Šeštad. „ 9 „ 12:30 „

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRospect 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30, kitom dienom nlo 9 iki 6 v. v.
Sekmadieniais abi krautuvės atidarytos nuo 12 iki 5.
Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidara tik 6211 South Western Ave. krautuvė.

Perskaitę dien. "Draugą", duokite jį kitiems

Split by PDF Splitter

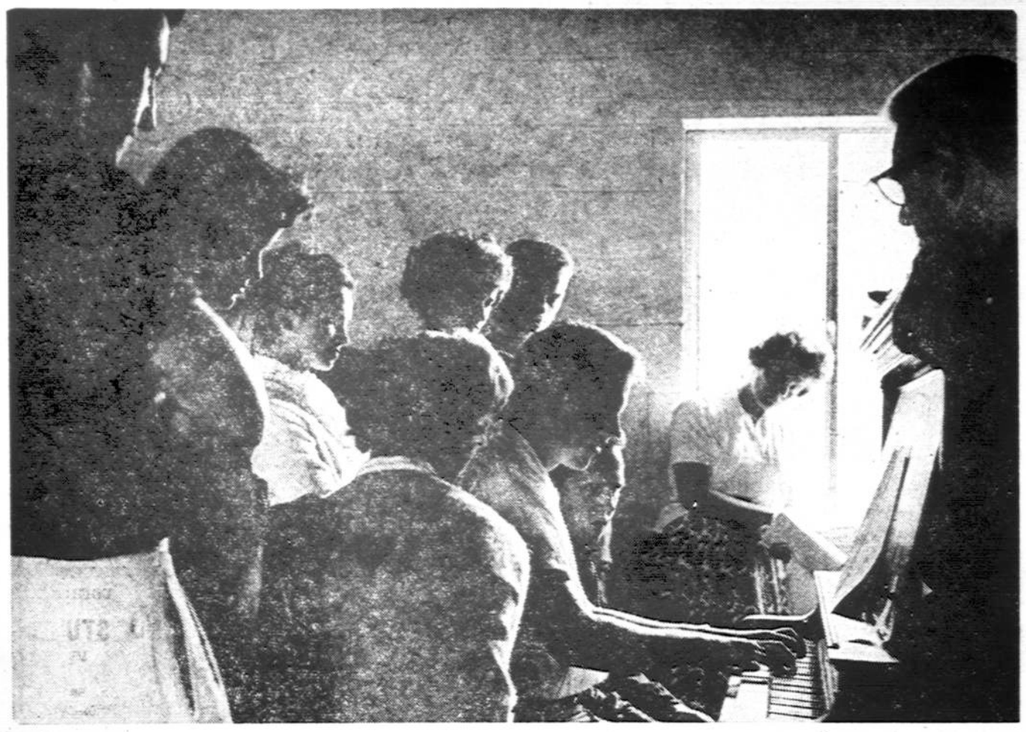

Manigirdas Motekaitis skambina draugams — V. Valaičio nuotr.

Manigirdo Motekaičio rečitaliui nuskambėjus

JUOZAS BERTULIS

Žingsnis pirmyn

Jaunasis pianistas Manigirdas Motekaitis, baigęs konservatoriją ir pasisekimų paskatintas, bet nesigarsindamas, siekė Master of Music laipsnio. Šia proga 1962 m. sausio 5 d. Chicagoje, De Paul konservatorijos salėje davė viešą rečitalį.

Programą sudarė šie kūriniai English Suite No. 3 (Prelude, Allemande, Courante, Sarabante, trys gavotai ir Gigue) — Bacho, Sonata Op. 54. — Beethoveno, Fantasy ir Nocturne Op. 37, Nr. 2 — Chopino, keturi preliūdai Čiurlionio ir Alborada del Gracioso "Miroirs" — Ravelio.

Repertuaras

Reikia pripažinti, jog pianistas buvo gerai apgalvojęs, kuriuos veikalus įtraukti į repertuarą, kad įrodžius savo tinkamą pasiruošimą įvairiuose muzikos žanruose. Jis pradėjo nuo sausojo (muzikos scholastikų) stiliaus — Bacho. Toliau perėjo į klasicizmo zenitą — Beethoveną. Antroje programos dalyje davė švelnesnės muzikos, romantikos — Chopiną. Po to, pasisakydamas esąs lietuvis, įvedė impresionistą — Čiurlionį. Programą užbaigė ekspresionistu — Ravel.

Veikalų atlikimas

Debiutantas ryškiai skyrė pasirinktų autorių stilių, charakterį: preciziškai ritminį Bachą jis aiškiai skyrė nuo lanksčiojo Chopino ir nuo zenitinės aukštumos klasiko Beethoveno. Impresionistas Čiurlionis yra labai artimas ekspresionistui Ravel, bet ir čia pianistas padarė skirtumą, įvesdamas Čiurlioniui truputį ir sentimento.

Kada M. Motekaičiui atsidaro platesni keliai į muzikos pedagogiką, reikalinga nors truputį paliesti taipgi ir estetiką, rankų ir pirštų pozicijas.

Yra žinoma, kad nuo rankų pozicijos daug priklauso skambėjimas ir skambinimo estetika. Negalima užtikrinti, kad šio straipsnio autorius nepraleido kokio minuso, bet jo buvo pastebėta, kad, atliekant technikinius veikalus, pianisto pirštai neforsuodami bėginėjo lygiais, aiškiais užgavimais, tarsi būtų automatinėje kontrolėje. Rankų pozicijos buvo laisvos, švelnios, bet užgavimai preciziškai ryškūs. Kai perėjo prie romantikos, instiktyviai buvo laukta, kad pirštai priims nuleipusių poziciją, bet jie pasiliko tokiame pat judrume, tik su švelnesniu užgavimu, ypač pianissimo. Sekant rankų laikyseną, galima buvo matyti, jog pianistas yra turėjęs gerus pedagogus su įvairiais metodais, kuriuos M. Motekaitis pasisavino.

Išvada

Viską susumavus, galima daryti išvadą, kad M. Motekaitis yra pilnai Master of Music laipsnio pianistas.

Varpos į bendrą, bet ne lietuvišką vainiką

Min. Banaitis teigia: kinta ir lietuvių tautinė forma

Po Maskvoje įvykusio suvažiavimo kiekvienas Lietuvos pareigūnas spiriamas dar labiau pabrėžti reikalą Lietuvai šlietis prie sovietiškosios "motinos". Šalia kitų pareigūnų, ir Lietuvos kultūros ministras J. Banaitis ("Tiesa" 295 nr.) vėl kartoja daugelio mestą teiginį, kad, girdi, lietuvių tautos kultūra praturtėjusi partijai vadovaujant, o visa tarybinė, atseit — komunistinė kultūra alsuojanti šviesiausiomis idėjomis. J. Banaitis kelia tik komunistų pripažintą teiginį, kad "lietuvių tautos kultūra dėl to ir suklestėjo, kad ji nėra izoliuota..." Tačiau kai vėl pripažįstama, kad lietuvių tautos kultūra gyvenanti bendrais socializmo ir komunizmo statybos interesais, tai čia ir kyla klausimas — **ar lietuviškas indėlis prisidėjo prie lietuvių ar prie komunistinės kultūros klestėjimo?** Tai patvirtino ir J. Banaitis, iškeldamas P. Cvirką ir Salomėją Nėrį, kurie, esą, įpynė svarbias varpas į "socialistinės kultūros derliaus vainiką". Jei taip, tai lietuviškiems kultūros ministrams ir iš viso lietuviams nėra ko džiaugtis.

J. Banaičiui tvirtinant, kad socialistinė (komunistinė) kultūra vystosi ir klesti, pagal įprastą tvarką jam teko ir nuvertinti vakarų kultūrą, jos pasiekimus. Tai kultūrai ne tik J. Banaitis nepripažino jokios pažangos, ne tik nepaieškojo gerųjų pusių, bet terado tik juodžiausias spalvas. Girdi, "kapitalistinio pasaulio kultūra, menas ir literatūra ritasi... į prarają". Toje kultūroje Banaičiui, kaip ir **komunistams aplamai nepatinka individualizmas,** jie joje randa pesimizmą, beviltiškumą, nuolatinę baimę. Dabar jiems vakarų muzika jau išsigimusi, o atonalinės muzikos pavyzdys, tai... atominės bombos sprogimas (o kas pastaruoju metu ją daugiau sprogdina, jei ne "klestinčios kultūros" savininkai — sovietai? — E.) Prie smukimo priėjusi ir vakarų abstrakčioji dailė.

Kai, girdi, viskas smunka toje vakarų kultūroje, tai komunistų pasaulyje Banaitis randa "neregėtą kultūrinį suklestėjimą". O jei sovietinės tautos savo tarpe pradeda artėti, tai žmonėms jau tenka aiškinti, kad tuo būdu artėdamos tos tautos nepraranda nacionalinio savitumo. Kai tokiu būdu Lietuvos skaitytojus siekiama ožiugiau nuteikti, tai čia pat vėl min. Banaitis imasi neigti ilgą laiką nesugriaunamą teiginį, jog sovietinės tautos savo turiniu yra socialistinės, bet jų forma liekanti nacionalinė. Dabar dar nesakoma, kad toji forma jau virstanti socialistine (tegul ir palaipsniui). Dabar pavergtosios Lietuvos žmonėms pradedama aiškinti, kad lietuvių tautos **nacionalinė forma taip pat "vystosi, atsipalaiduoja nuo visos eilės pasenusių elementų** ir praturtėja tradicijomis, turinčiomis internacionalinius pradus". Tad žinokite — lietuviškumas formoje juk gali kisti...

Lietuvių tautos kultūra, komunistinių pareigūnų akimis, tiek nepajėgi, kad ji tegali suklestėti tik suartėjus socialistinių tautų kultūroms. Tai, esą, turį suprasti kultūros darbuotojai Lietuvoje. Be to, aišku, tenka nugalėti ir stiprią kliūtį — sugebėjimą įveikti buržuazinės ideologijos liekanas. ("Tiesa", ten pat.)

Kas nepatinka partijai Lietuvoje, tai kartais pasireiškiąs nacionalinių ypatybių išpūtimas. Girdi, **nacionaline tradicija laikoma tai, kas kvepia senove ir jos romantika...** Štai dėl ko buvo puolami kraštotyros leidiniai su paskirų vietovių ir pastatų tariamu idealizavimu. Taip toliau būti negali — teigia partija Banaičio lūpomis — nes juk lietuvių nacija tapo jau... socialistine nacija.

Tačiau... ir pats min. Banaitis turėjo pripažinti, kad lietuviai kūrėjai nesugebėjo (ar nepasiryžo) atskleisti naujų, socialistinių tautų suartėjimo bruožų tautos kultūroje. Esą, šis darbas vykstąs silpnai.

Pasirodo, kad partijos šūkis kovoti už internacionalinius principus tautoje neprigyja. Ji stebi, kad varpos, jei pinamos, tai tik ne į lietuvišką vainiką.

Platinkite "Draugą".

Prie užkandžių gerti:
STUMBRINĘ, ZUBROVKĄ ir SKAIDRIĄJĄ
Prie kavos likerius:
LEMON-ICE, MIDUOLĮ
Dėmesio!!! — Šiuos gėrimus reikalaukite tiktai su JEROME Co. pilstytuvės lebeliu. — Rekomenduojame vokiškos firmos
WALL FLEISCHHAUER likerius
MOCCA ir CHERRY

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
JANUARY — SAUSIO 11, 12, 13 D. D.

ASBACH URALT 80 PROOF GERMAN BRANDY	Fifth	$4.79
ST. ANNE 80 PROOF BRANDY	Fifth	$2.98
DA SILVA 10 YR. OLD PORTUGAL BRANDY	Fifth	$3.49
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	$4.89
CINZANO VERMOUTH. Dry or Sweet.	Fifth	$1.39
ESCORIAL GELB 84 PROOF GERMAN LIQUEUR	Fifth	$5.69
ZAREN KAFFEE LIQUEUR	Fifth	$5.59
EUXIR D'ANVERS LIQUEUR	Fifth	$5.98
ISABEL IMPORTED SPARKLING ROSE WINE	Fifth	$1.98
PIERRE CARTIER MEDOC, GRAVES, BARSAC SAUTERNE, HAUT SAUTERNė ST. EMILION	Fifth	$1.39

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnav. vietoje $3.00, už dirbtuvės darbą — $10.00 ir dalys
Pigios paveikslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

MOVING
F. KASPARAS
Vietoje ar toli — patyrusių sąžiningas, švarus patarnavimas
TO 3-1262 Cicero, Illinois

GAZO APŠILDYMO KROSNIŲ IŠPARDAVIMAS:
SIEGLER, MONOGRAM, MOORE ir daugelio kitų firmų
nuo $12.95 ir aukščiau
Specialus išpardavimas išstatytiems pavyzdžiams. 3-jų dalių Sectional svečių kambario komplektas ir 2-jų dalių svečių kamb. komplektui ir miegamojo kamb. komplektui.
Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirt. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų.

4 1/2 %
Naują aukštą dividendą investavimo sąskaitoms rengiamės mokėti nuo 1962 m. sausio 1 d.
JOIN OUR STAINLESS CLUB!
International Silver dirbtuvėse lietas puikus 5 vienetų stalo setas bus Jums įteiktas, jei atidarysite $100.00 ar didesnę sąskaitą, arba tokią sumą pridėsite prie dabartinės sąskaitos. Užeikite pas mus ir pasiteiraukite smulkmenų!
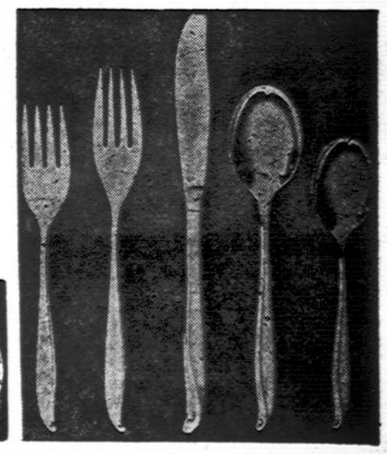
TURTAS VIRŠIJA $20,000,000.00
ALBERT J. AUKERS, Prezidentas
VALANDOS:
Pirmad nuo 9 iki 4
Antrad. " 9 iki 4
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirt. nuo 9 iki 8
Penktad. " 9 iki 6
Šeštadieniais " 9 iki 1
District Savings
AND LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street • Chicago 8 • CLiffside 4-0104
Įsteigta 1897 metais
VIETA AUTOMOBILIAMS ĮSTAIGOS KIEME

Geriausios
Anglys ir Kūrenama Alyva
Žemiausiomis Kainomis
Geriausias Patarnavimas !
Telefonuokite MR. PETER P. RINKUS
GRovehill 6-1000
Special Representative
REINER COAL & OIL COMPANY
47-ti Metai adresu — 1804 West 59th Street

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!
5 1/4 % MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS
Indėliai apdrausti iki $10,000 per federalinės valdžios agentūrą.
KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS.

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court
Cicero 50, Ill.
Tel. BIshop 2-1397
JUOZAS F. GRIBAUSKAS, sekretorius

KAM PERMOKĖTI ir būti nepatenkintu, kad galima įsigyti puikų mažai vartotą betkokios firmos nuo 1956–1961 metų modelių garantuotą automobilį?
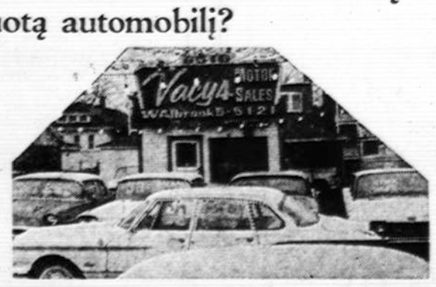

VACYS MOTOR SALES
6516 S. Western Avenue, Chicago 36, Ill.
Telef. WAlbrook 5-5121

INVENTORINIS
IŠPARDAVIMAS
INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiųsti artimiesiems Lietuvon.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų anksčiau buvusių patalpų.
Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje
Atidaryta kasdien įskaitant ir sekmadienius nuo 9 v. r. iki 5:30 p. p. Pirmadieniais uždaryta.

Biznieriams apsimoka skelbtis dienr. "Drauge"

Split by PDF Splitter

Atomo specialistas apie Dievą

Profesorius, padėjęs sukurt atominę bombą, moko tikybos

DR. JUOZAS DAUGAILIS

Dr. Adolfas L. Snow, 40 m. amžiaus, yra vienas iš pirmaujančių atominės srities specialsitų. Jo svarbūs tyrimai yra padėję išvystyti ir atominę bombą. Savo laiku jis buvo netikintis, bet dabar jis sako:

— Aš klydau, visiškai klydau. Tai aš supratau vėliau.

Dabar jis yra įsitikinęs, kad Dievas yra, Jis yra asmuo ir Jis valdo pasaulį. Tas jo įsitikinimas yra taip gilus, kad dabar per savaitę dirbęs laboratorijoje, jis sekmadieniais eina vaikų mokyti tikybos. Jis išpažįsta turįs Dievo buvimo įrodymų.

Buvęs Chicagos univ. profesorius

Dr. Snow yra fizikos chemikas, direktorius radiacijos skyriaus Sinclair tyrimų įstaigoje, Harvey. Čia jis persikėlė iš Chicagos universiteto, kur jis dėstė Metalų Studijų institute. II Pasaulinio karo metu jis dirbo Iowos Valst. Kolegijoje, Ames mieste, ir drauge su kitais mokslininkais surado sėkmingą būdą atskirti gryną uranijų, kas įgalino pagaminti dvi atomines bombas, numestas Japonijoje.

Dr. Snow sako, kad jo studijų pradžioje jam viskas atrodė taip paprasta, išaiškinama be Dievo, kad jis ir atsisakė nuo Jo savo gyvenime.

"Dievą atradau atome"

— Bet dabar, — sako dr. Snow, — aš Dievą atradau atome, nuostabiuose įvairių elementų kristaluose ir kituose specialių tyrimų laukuose... Dievas man dabar didelė tikrovė, nors aš Jo ir nemoku nusakyti. Aš pagarbiai lenkiuosi prieš Jį, kai matau akivaizdumą Jo darbų ir tą nuostabią Jo įvestą tvarką (žiur. "Chicago Sunday Tribune", 1962-II-7).

— Kada suvoki, — kalba jis toliau, — kad žvaigždės drauge su meteoritais, kurie mus pasiekia iš tolimųjų erdvių, yra visa padaryta pagrinde iš tos pačios medžiagos, tada privalai sustoti ir susimąstyti... Gamtos dėsniai visuotini. Jie apima viską, net ir atskirus atomus.

Tikrasis mokslininkas, anot dr. Snow, turi daugiau tikėjimo, kaip eilinis pilietis:

— Mąstantis žmogus, įsigilindamas į tą didelę daugybę mokslinių principų, turi save paklausti, iš kur visa tai kilo?... Kaip begalvotumei, vis turėjo būti to viso pradžia, o tai man reiškia Aukščiausią Būtybę. Mokslininkas mažai tegali kontroliuoti gamtą. Net ir didžiausias mokslininkas tegali tik atidengti to didžiojo gamtos žaidimo taisykles. Kai jis jas atidengia, gali padaryti chemikalą, transistorių, radijo telefoną. Bet jis negali pakeisti taisyklių...

"Protas yra Viešpaties dovana"

— Aukščiausioji Būtybė, — vėl toliau skelbia dr. Snow, — žmogui davė protą susekti kas vyksta gamtoje. Protas yra Viešpaties dovana. Net jeigu mokslininkai ir įsteingtų laboratorijos vamzdeliuose iš anglies ir kitų medžiagų sukurti gyvybę, tai nei kiek manęs nesumaišytų. Tai tik man dar kartą įrodytų, kad tas laimėjimas buvo pasiektas pasinaudojant protu, ta Dievo dovana. —

Mokslas ir tikėjimas

— Fizikos mokslas, — skelbia prof. Snow, — tai dar ne viskas gyvenime. Jis nieko nesako apie etiką, dorovę. Mano manymu, jeigu pasaulį valdytų vien fizikos mokslininkai, nebūtų gerai,.. Mokslininkas gali tikėti į Dievą, kaip aš tikiu, remdamasis ryškiu aiškumu, kuris sustiprina ir mano tikėjimą. Nors vienu metu aš buvau tikras, kad Dievo nėra, tačiau patikrinimas argumentų mane įtikino, kad Jis yra tikrai ir kad aš klydau. Mokslas nesipriešina tikėjimui. Tik kai kurie tos grupės asmenys yra tam priešingi.

Tiki į maldos prasmingumą

Dr. Snow pasisakė tikįs į maldos prasmingumą (efektingumą) Dr. Snow yra gimęs Providence, R. I. Ten magna cum laude baigė Brown universitetą, aukščiausiais pažymiais išeidamas chemiją. Fizinėje chemijoje doktoratą gavo Iowos Valst. universitete. Jis yra narys JAV Chemikų draugijos. Yra parašęs eilę studijų. Su žmona ir dviemis 13 - 16 m. vaikais gyvena 3762 W. 217th. St., Matteson, Ill.

Z. Kolba Trečioji stotis

Opera ar oratorija?

(Atkelta iš 1 psl.)

kestrui, fortepijonui įrodė kompozitoriaus talentą. Nuosaikus jo muzikos modernizmas, paremtas lietuvišku folkloru, kelia vis didesnį susidomėjimą, deja — ne lietuvių, bet svetimtaučių tarpe. "Gedimino sapnas" nėra opera. Suradus tinkamą režisierių, šis veikalas, gal daugiau statiškoje formoje, galėtų būti labai impozantiškai pastatytas scenoje.

Laikas ieškoti kitų vertybių

Kol atsiras galimybė pastatyti lietuvio kompozitoriaus operą, mūsų operos iniciatoriams reikėtų pasvarstyti ir kitas vertybes, į kurias galėtų būti nukreiptos jų pastangos. Po "Aidos" pastatymo, sukaupus turimas Chicagoje jėgas, galėtumėm pastatyti grandiozinę oratoriją su simfoniniu orkestru, vargonais ir jungtiniu choru. Sujungus visus geresnius Chicagos lietuvių chorus, galėtumėm turėti iki 200 kvalifikuotų, prityrusių, balsingų choristų. Turime 3 bažnyčias su tinkamais vargonais: Marquette Parke, Šv. Kryžiaus ir Šv. Antano Ciceroje ir dvi sales Marijos mokyklos ir Jaunimo Centre (vargonus galima atgabenti).

Tačiau, pradėjus vykdyti šį sumanymą, susidursime su kai kurių ansamblių vadovybių ambicijomis. Jos yra žmoniškos ir suprantamos, tačiau esmėje nepagrįstos ir tuščios. Sunkiausiai bus susitarti operos chorui su "Dainavos" ansambliu. Tačiau toks susitarimas galimas. Esu tikras, kad kiekvienas choro dalyvis sutiks pasišvęsti kilniam tikslui, kaip ir dabar pasišvenčia, jei patirs, kad pasirinktoji oratorija yra vertingas meno kūrinys. Prisimenu, su kokiu uolumu dirbo "Dainavos" ansamblis, besiruošdamas Beethoveno oratorijai "Kristus Alyvų darželyje" ir kaip jiems Beethoveno muzika patiko.

Nedarant didelių ceremonijų

Operos pastatymas mums labai brangiai kainuoja. Rengėjams reikia mokėti už salę, kostiumų išnuomavimą, už dekoracijų paruošimą ir už orkestrą, neskaitant daugybės kitų būtinų išlaidų. Jei apytikriai vienos operos trims spektakliams reikia išleisti apie 15—16 tūkstančių dol., tai geros oratorijos pastatymas, įskaitant kompozitoriui honorarą, kaštuotų apie 3,000 dol., nes nereikia salės, dekoracijų ir kostiumų. Mūsų parapijos klebonai mielai nemokamai duotų oratorijai atlikti savo bažnyčias.

Nedarant didelių ceremonijų ir neskelbiant jokių konkursų, kurie ypatingai gerų rezultatų neduoda, reikėtų kreiptis į kompozitorių Gaidelį ir į tėvą Markaitį, S.J., ir paprašyti jų sukomponuoti lietuvišką oratoriją. Kompozitoriui reikėtų pasiūlyti kuklų bent 1,000 dol. honorarą. Blogiausiu atveju pasirinkti Brahmso, Szymanowskio, Kodaly arba Hindemito kurią nors oratoriją. Reikėtų manyti, jei oratorija būtų "užsakyta" lietuviui kompozitoriui, atsirastų ir mecenatas. Reikėtų tik spaudoje daugiau išpopuliarinti oratorijos pastatymo sumanymą. Kas žino, gal mūsų Chicagos lietuvių gydytojų sąjunga seniai laukia šios puikios progos parodyti gražiam tikslui savo duosnumą?

Kalbama savo tarpe, kad oratorija mažai kas domisi ir ji mūsų visuomenės tarpe yra nepopuliari. Esą, praktika Chicagoje parodė, jog oratoriją galima pastatyti tik vieną kartą ir kad oratorijos pastatymas atneš rengėjams deficitą. Esu priešingos nuomonės. Mūsų visuomenė mėgsta ir vertina gerą muziką. Oratorija "Kristus Alyvų darželyje" Chicagoje savo laiku sutraukė pilną bažnyčią žmonių, virš 1,000 klausytojų. L. A. Menininkų klubo religinis koncertas susilaukė virš 800 asm. Šies koncertai atnešė rengėjams pelną, bet ne deficitą.

Sukaupus jėgas ir pastačius didelę oratoriją, bilietų kainos galėtų būti žymiai didesnės. Tokią oratoriją galima būtų pastatyti bent 2—3 kartus. Rengėjai susilauktų apie 3—4 tūkstančių dol. pajamų, iš kurių lengvai galima būtų apmokėti honorarą kompozitoriui, dirigentams, jų padėjėjams ir visiems tiems, kurie atliks sunkų oratorijos paruošimo darbą. Tik oratorijos prasmę vykusiai reikia išpopuliarinti spaudoje, per radiją ir privačiai mecenatų tarpe.

Ką oratoriją parengus laimėtumėm: 1) pasitarnautumėm grynam menui, 2) išvengtumėm nereikšmingų ambicijų ir tuštybės, susietų su mažiau vertingų operų pastatymais, 3) pakeltumėm mūsų visuomenės muzikinį skonį, parodydami, kad be operų yra ir kitos nemažiau vertingos kompozicijos, 4) pasitarnautumėm lietuviškos muzikos išpopuliarinimui ir propagandai amerikiečių visuomenės tarpe, kurią į tokius koncertus galima būtų drąsiau kviesti, negu į mūsų operą, 5) suburtumėm (stebuklas!) Chicagoje esančius ansamblius vienon draugiškon šeimon pasišvęsti didingam ir prasmingam tikslui.

Parafrazuojant Maceinos žodžius, muz. Gaideliui ir tėvui Markaičiui, S.J., tenka palinkėti, jog jie sukurtų tokią oratoriją, kad **Kristus,** besiklausydamas Vilniaus Katedros aikštėje **Didžiojo Inkvizitoriaus** kalbos, sklindančios iš jo išbalusių lūpų, nusišypsotų ir valandėlei prisimintų mus, esančius toli nuo tėvynės.

Istorijos dėstymo metodika

Pranas Pauliukonis, Pedagoginio Lituanistikos Instituto Lektorių Tarybos paskatintas, parengė lietuvių tautos istorijos dėstymo metodiką. Darbas parašytas remiantis daugiausia prof. A. Maceinos iškeltomis tautinio auklėjimo mintimis. Autorius siekia lietuvių tautos istorijos dėstymą išeivių mokyklose daugiau priartinti prietautinio jaunuomenės sąmoninimo. Tai pirmasis toks bandymas lietuvių pedagoginėje literatūroje. Pedagoginio Lituanistikos Instituto skirta komisija peržiūrėjo metodikos rankraštį ir pripažino tinkamu, tačiau pareiškė kai kurių pageidavimų, kuriuos įvykdyti, autorius sutikus, pavesta to dalyko lektoriui. Metodika bus atspausdinta ir naudojama neakivaizdiniam (korespondenciniam) dėstymui.

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gaminimo laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvėrimas ir išmieravimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių ir vėliausių išrastų.

DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 4-6050

VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

KARPENTERIS
Visokius namų, garažų, vidaus ir išorės, didelius ir mažus pertvarkymus, virtuvės spinteles darau labai prieinama kaina.
IGNAS
Tel. HE 4-5570

SAUSIO MĖNESIO INVENTORIAUS IŠPARDAVIMAS
PAS BUDRIKĄ

Namų rakandų, televizijų, refrigeratorių ir auksinių daiktų.
Didelis pasirinkimas rakandų pigių ir brangių už žemesnes kainas kaip kitur, ant lengvų išsimokėjimų.
2 dalių Parlor Setai nuo $88.00 iki $400.00
3 dalių Sectional Setai nuo $148.00
3 dalių Miegamojo kambario setai nuo $89.00 iki $450.00
5 dalių Dinette setai nuo $39.00
Vilnų karpetai 9×12 nuo $39.00
Minkštos kėdės, Matracai, Šaldytuvai, Dulkių valytuvai, Gaziniai pečiai, Skalbiamos mašinos, Staliukai, Rašomos mašinėlės, Lempos, Televizijos, Radijai, Phonografai, Gintaras, Laikrodėliai ir Auksiniai daiktai.

BUDRIK
FURNITURE
3241 S. Halsted Street
Tel. CAlumet 5-7237
Atdara pirmad. ir ketvirtadieniais iki 9 val. vakaro
Sekmadieniais 11—5 val.
Budriko radio programos sekmad. iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 valandos po pietų.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
Tel. PR 6-8998
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YA 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Vėliausio stiliaus batai visai šeimai
3335 So. Halsted Street
Chicago, Illinois
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvitadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

STABDŽIŲ TAISYMAS
BRAKES RELINED
Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:
CHEV., FORD, PLYM. $14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK $15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON $16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD $18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC $19.95
Žemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hydraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilinderiai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Užduokite Sau
šiuos klausimus apie firmą, per kurią būtų geriau siųsti
DOVANŲ SIUNTINIUS Į U.S.S.R.
1. Ar firma yra patikima?
2. Ar jos patikimumas įrodytas?
3. Ar ji su didžiausia atyda supakuoja, išsiunčia ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma veikia ilgiau negu 25 metus?
6. Ar tai yra oficialiai ĮGALIOTA firma?
Atsakymas visiems viršminėtiems klausimams yra TAIP, jei jūs siunčiate dovanų siuntinius per kurį nors skyrių:
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut Street, Philadelphia 6, Pa. Phone: WAlnut 5-3455	
48½ EAST 7th STREET NEW YORK 3, N. Y. PHONE: GRamercy 3-1785	263 MARKET STREET NEWARK 2, N. J. PHONE: MArket 3-1969
979 S. BROAD STREET TRENTON, N. J. PHONE: EXport 4-8085	3206 EASTERN AVENUE BALTIMORE 24, MD. PHONE: DI 2-2374
4102 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. PHONE: FRontier 6-6399	6460 MICHIGAN AVENUE DETROIT 10, MICH. PHONE: TAshmoo 5-7560
390 WEST BROADWAY SO. BOSTON 27, MASS PHONE: ANdrew 8-8764	683 HUDSON AVENUE ROCHESTER 21, N. Y. PHONE: BAker 5-5923.
346 THIRD AVENUE PITTSBURGH 22, PA. PHONE: GRant 1-3712	1313 ADDISON ROAD CLEVELAND 3, OHIO PHONE: UTah 1-0807.

SKUBIAI PRISIŲSKITE SIUNTINIUS MUMS, O MES JUOS KUO SKUBIAUSIAI PERSIŲSIME!

FREE TRANZISTORINIS RADIJAS

KUOMET NUPIRKSITE
800 GALIONŲ
KURENAMOS ALYVOS
ARBA
PASTOVUS ŽIBINTUVĖLIS
(Flashlight — nereikia jokių baterijų)
KUOMET NUPIRKSITE
400 GALIONŲ
KURENAMOS ALYVOS

GAPS PETROLEUM COMPANY
PILNAS APŠILDYMO—VĖSINIMO—ĮTAISYMAS—APTARNAVIMAS
Tel. — PRospect 6-6677 2735 West 63rd Street
Giving Always Perfect Service

t by PDF Splitter

Užsibrėžto darbo reikšmė

(Atkelta iš 2 psl.)

daugiau formalinio pobūdžio ir todėl lotyniškai pasakyta; tuo tarpu pirmojo, būdama panegirika, turėjo būti širdies kalba ir Ganytojo širdžiai taikyta. Ji jau buvo pasakyta lenkiškai, nes, matyti, abiejų, tiek kalbėtojo, tiek klausytojo, širdys jau lenkiškai plakė. Lietuvos didžiūnas ir Ganytojas jau buvo atitrūkę nuo savo tautos kamieno.

Lenkiškumas prasikiša ir didžiose naujai paskelbtų šventųjų, Stanislovo Kostkos ir Aloyzo Gonzagos, įvesdinimo iškilmėse 1728. Iškilmių aprašymo dokumente išskiriamai kalbama apie lenkiškojo šventojo procesijoj nešamą vėliavą, kuri vienoj pusėj turėjo Stanislovo giminės herbą, o kitoj — Lenkijos karalystės. Šis herbas, be abejo, turėjo pabrėžti, kad Stanislovas yra Lenkijos karalystes šventasis ir Lietuva lyg jos dalis.

Skaitant kun. P. Rabikausko straipsnį ir ypač jo pridėtas dokumentų ištraukas aiškėja, kokius didelius mūsų praeities paminklus slepia Vatikano archyvai ir kaip svarbu būtų jie išvilkti aikštėn. Mūsų pagarba ir padėka turi būti kreipiama tiems, kurie rausiasi juose ir velka į dienos šviesą mūsų prosenelių buities liudininkus. Mūsų organizuojamieji visokie fondai neturėtų aplenkti ir tų lietuviškų Vatikano archyvų pelių.

Ir prof. M. Biržiška įsijungė

Prof. M. Biržiškos straipsnis "Nežinomi L. Rėzos akademiniai raštai" mus veda į 19 a. pradžios Prūsų Lietuvą. Iš daugybės Rėzos lotyniškų raštų Lietuvos istorijografijai svarbus tebūtų De religionis christianae in gente Lithuanorum initiis. Gaila, kad profesoriui pavyko tegauti vien antroji ir trečioji dalis, siekianti Algirdo laikų. Kaip iš profesoriaus paduodamų ištraukų matyti, L. Rėza žiūrėjo į Lietuvos praeitį apšvietos ideologo akimis. Tuo atžvilgiu jis prilygo savo bendralaikiui A. Kotzebue, mūsų Daukanto pamėgtam autoriui. L. Rėza dar nebuvo paliestas jau tada prasidėjusios romantinės srovės, su kuria į Prūsiją atvažiavo tiuringietis Jonas Voigtas ir josios dvasia ėmęsis rašyti didelę Prūsijos istoriją. Rėzos, kaip ir Kotzebue istorija, kur garbinama lietuvių kovos dėl laisvės, kaip tik tiko mūsų patriotinės istorijografijos linkmei. Dėmesio vertas sakinys Rėzos istorijoj: "Per victoriam Olgerdi... tota Europa a Tataris liberata est". Šis posakis, kad ir kiek pakeistas, matyt, bus įėjęs į senesnę Lietuvos istorijografiją ir iš čia buvo mėgiamas kartoti mūsų vieno prezidento ypač prašalaičiams adresuotose kalbose.

Lietuviškieji pamokslai Vilniuje

Dr. A. Rukšos straipsnis "Diarium Societatis Jesu ir lietuvių kalba Vilniuj" iškelia aikštėn Vilniaus jėzuitų dokumentą apie šv. Jono bažnyčioj sakytus lietuviškus pamokslus 1710—23 m. Autorius bus pirmas pagrindinai išnagrinėjęs rankraštį, dabar esantį Vilniaus u-to bibliotekoj ir gausiomis ištraukomis išskaičiuoja lietuviškus pamokslus jėzuitiškoj šv. Jono bažnyčioj. Reikš minga p. Rukšos pastaba, kad dienoraščio autorius ne be pagrindo lietuviškąjį pamokslą laikė kreipimusi "ad populum". Pagal anų laikų dvasią lotyniška išsireiškimą geriau sulietuvinti posakiu — į liaudį, o ne į žmonių minias, kaip straipsnio autorius daro. Dienoraščio autorius, matyt, norėjo pasakyti, kad lietuviški pamokslai reikalingi paprastiems žmonėms, o ne diduomenei ir miesčionijai. Be abejo, reformacijos poveiky, jėzuitai, kaip ir Katalikų Bažnyčia ,aplamai, susirūpino apaštalavimu žmonėms suprantama kalba, ko anksčiau nebuvo paisoma. Gan įdomus straipsnis baigiamas samprotavimu apie bažnyčios vaidmenį Lietuvos lenkinime Vilniaus krašte.

Liet. Enciklopedijos papildymas

Dr. J. Matuso studija "Lietuvos lokalinės istorijos lietuvių enciklopedijoj papildymas" yra mūsų nepaprastai kruopštaus istoriko iš šaltinių sulasinėtų LE. minimų vietovių užuominų registracija. Reikia tikėtis, kad autorius tęs straipsnį iki galo ir tuo žymiai papildys ar pataisys LE. duomenis. Studija didžiai naudinga lokalinei Lietuvos istorijai. Teko pastebėti viena (gal būti, korektūros) klaida 434 psl. Albertas Goštautas galėjo gauti grafo titulą 1530 m. ne iš imperatoriaus Karolio IV (Liuksemburgo), bet iš Karolio VI (Habsburgo).

Atsiminimai iš Petrapilio

Apžvalginėj daly kun. dr. K. M. Rėklaitis tęsia atsiminimus iš Petrapilio laikų (1914—18 m.), kur dėsto savotiškai įdomų ginčą dėl surinktų aukų popiežiaus paskelbtąją lietuvių diena. Čia pat pasakoja apie žinomą lietuvių seimą 1917 ir jų grįžimo į tėvynę organizavimą. Toliau eina V. Liulevičiaus suorganizuotos rašyti Vokietijos stovyklinių mokyklų kronikos. Manding, kronikos perdaug ištęstai rašomos, suminint smulkmeniškai mokytojų, mokinių ir net sargų pavardes. Reikėtų tenkintis dėstymu vien tūdingesnių mokyklų (gimnazijų) veiklos momentų.

Pilsudskio kilmė

Savotiškai įdomus J. Rugio rašinėlis "Pilsudskiai Žemaitijoj". Apie šiuos ponus jis jau kalbėjo "Švėkšnos praeity" ir šis straipsnelis yra daugiau tęsinys ten pradėtos istorijos iki paskiausių laikų. Šia proga pravartu paminėti kiek kitokią versiją apie Pilsudskių giminės kilmę, skaitytą veikale "The Great men and women of Poland", ed. by S. Mizwa, N. Y. 1942. Čia psl. 344 skaitome: "He (Juozapas Pilsudskis) was descended from noble Polish - Lithuanian stock — with a strain of Scottish blood from an ancestor who had belonged to the ancient home of Butler and had come out to Poland as a fugitive after the Jacobite rebellion 1745". Pažymėtina, kad kabutėse cituota Mizwos vieta paimta iš Aleksandros Pilsudskienės jos vyro biografijos. Kaip matome, net ir amerikiečių autoriaus, lenkiškos literatūros įteigto, lietuviškoji Pilsudskio kilmė beveik nutylima. Labiau iškeliama jo skotiškoji giminystė.

Užsklandos

Skyriuje "Iš archyvų" duodama M. K. Čiurlionio paskolos raštelio faksimilė ir 1830 m. Kražių gimnazijos mokinių naudotų giesmių su gaidomis rankraštis.

Žurnalas baigiamas gausia Lietuvos istorijos bibliografija lietuvių ir svetimomis kalbomis, mirusiųjų istorikų, A. Šapokos, Jablonskio, Penkausko trumpomis biografijomis, gyvųjų sukaktuvininkų, P. Klimo, dr. M. Anyso, J. Rugio paminėjimu ir kt.

(Tautos Praeitis, Tomas I, knyga 3, 333—500 psl. Redaktorius Česlovas Grincevičius. Redakcinė kolegija — kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, ir Martynas E. Nauburas. Leidžia Lietuvių Istorikų Draugija. Chicaga, 1961. Kaina $3.00)

— Dievo ir Kristaus neigėjai niekada nepagalvoja, kaip pasaulyje, kuriame nebus Kristaus, visa pasidarys purvina ir nuodėminga. **F. M. Dostojevskis**

Kiek ten teisybės ir kiek sentimento?

(Atkelta iš 3 pusl.)

kia pasakyti, kad A. Škėmos draugai — keisti žmonės. Kiek galiu orientuotis iš toli, jie nepasistengė parašyti nė vieno nuodugnaus straipsnio, kai buvo išspausdinti "Pabudimo" drama ir "Baltos drobulės" romanas, o dabar, jų autoriui mirus, knygas ir laikraščius skaitantiems jie teteikia savo sentimentus ir propagandinių bendrybių straipsnius lėkštam sugraudinimui ir nepasistengia atskleisti to rašytojo tikrojo svorio. Ar jiems jis per menkas, ar per didelis? Ar dėlto jie vengia tikslesnės kalbos, kad A. Škėma buvo kraštutiniai nevisuomeniškas, kaip sako savo straipsny J. Blekaitis?

Muenchenas, 1961. XII. 16.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir apdraustas perkraustymas
WA. 5-9209 Chicago, Ill.

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8 iki 9:30 val ryto. Vakaruškos pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS
Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidotuvėms, bet ir gėles sodinti bei puošti kapus Jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

Remkite tuos, kurių skelbimus matot "Drauge"

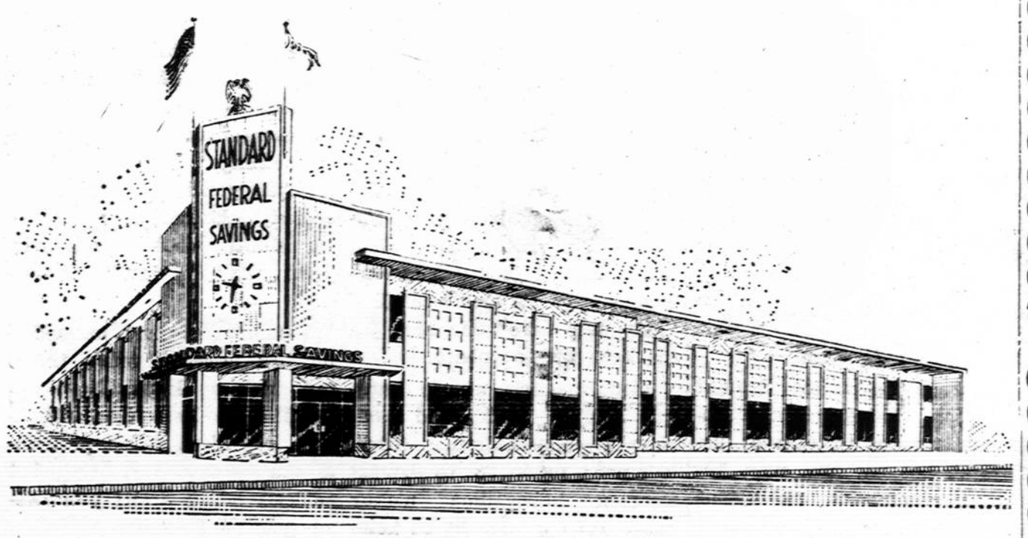

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME JUS Į MŪSŲ
GRAND OPENING
December 26th through January 30th

Standard Federal Savings, žinoma Jungtinėse Valstybėse kaip viena iš Chicagos Stipriausių taupymo organizacijų, kviečia jus atsilankyti į jų naujai padidinto pastato didįjį atidarymą. Atidarymas bus švenčiamas nuo gruodžio 26-tos iki sausio 30-tos. Visiems taupytojams bus nemokamos dovanos ir gaivinančios vaišės visiems atsilankiusiems tuo laiku. Sutaupos uždirba 4¼ % ir yra apdraustos Federal Savings and Loan draudimo korporacijos.

Standard Federal turtas yra daugiau nei $80,000,000.00 su virš $7,500,000.00 reservų. Yra paruošta pilna "taupykite paštu" programa, arba, jei įmanoma, aplankykit Standard Federal asmeniškai. Yra daug neapmokamų vietų automobiliams pastatyti.

INSURED SAFETY OF YOUR SAVINGS BY TO $10,000 FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

STANDARD Federal SAVINGS and Loan Association
4192 ARCHER AT SACRAMENTO, CHICAGO 32, ILLINOIS VIRGINIA 7-1141

Alyva, anglys, kūrenimo sistemų pakeitimai ir pataisymai
BLUEFIRE OIL CO.
DR 3-3683
(24 VAL. TARNYBA)
Žemos kainos, greitas ir sąžiningas patarnavimas
Atstovas V. DOBA, HE 4-5880

JOHN W. PACHANKIS MONUMENTS
C. VITKAUSKAS-VITKUS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745
GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS
Didžiausias paminklas švediško juodo granito Chicagos apylinkėje
Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet

Split by PDF Splitter

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

Moters pamaldumas

STASYS YLA

Moteris gyvena širdimi. Ji daugiau jaučia ir pergyvena, labiau bet ką myli ir iš meilės aukojasi. Dvasiškai ji atrodo jautresnė ir veiksmiškesnė. Širdimi paženklintas ir jos pamaldumas.

Imkime mūsų mamas ir močiutes. Jų pamaldumas nepailstantis. Už ką jos nesimeldžia ir kada nesimeldžia? Jų širdis atrodo pakelta į Dievą kiekvienu momentu už ką nors ir dėl ko nors.

Pamaldumas yra pagrindinis tirinčios moters bruožas. Malda — jos tiesioginis ryšys su Dievu. Į maldą žymia dalimi atremtas ir jos tikėjimas. Iš to kaip ji meldžiasi, galima matyti, kaip ji tiki. Imkime keletą būdingesnių moters pamaldumo savybių.

Asmeniški rūpesčiai yra pirmasis akstinas ieškoti Dievo, eiti į bažnyčią, kreiptis į kurį nors šventąjį ir melstis. Ką ji, šalia savęs, labiausiai prisimena maldose, ar ne savo artimuosius — tuos, kuriuos labiausiai myli? Artimi jai kunigas ir vienuolė, kurie jai padeda ar globoja jos artimuosius. Retas vyras meldžiasi už savo nuodėmklausį, o moteris beveik kiekviena. Meldžiasi net už tuos kunigus, kurie seniai mirę. Kaip gi už juos nesimels, jei jie ją sutuokė, jos vaikus krikštijo, buvo jos nuodėmklausiai? Jai artimi tie šventieji, per kurių užtarymą patyrė ar patiria asmeniškos pagalbos.

Kas turi asmenišką ryšį, kas liečia asmenišką jos ar artimųjų pasaulį, sueina į nepertraukiamą jos maldavimų pynę. Moters maldyne atsispindi asmeniškas akiratis ir asmeniškas santykis su Dievu.

Mylėdama žmones moteris atlieka įvairius patarnavimus, paslaugas, aukas. Mylėdama Dievą ji ieško įvairių permaldavimų ir pasiaukojimų. Ji dažnai kartoja pasiaukojimo aktus ir pati daro aukas.

Prisiminkim Lietuvą. Kas išklūpodavo ištisas valandas sekmadieniais, kas eidavo keliais aplink altorius, kas kruvinais keliais kumpuodavo prie Šiluvos akmens, ant kurio pasirodė Marija? Daugiausia moterys. Klūpojimas, ėjimas keliais yra konkreti, fiziškai pajaučiama auka. Tokia auka yra būdėjimas naktį, pasninkavimas. Moteris ieško vienokios ar kitokios aukos, kad permaldautų Dievą už ką nors.

Jei Dievas neišklauso maldos, pirmas moters klausimas, ar ne permažai buvo daryta aukų. Gal dėl to Dievas nepatenkintas? Tada ji savo aukas padidina arba keičia naujomis. Moteris tik tada nesiaukoja, kai netenka meilės, nusivilia artimaisiais, ima abejoti Dievo palankumu. Tada ji nustoja melstis ir lankyti bažnyčią. Bet ir vėl ji atgauna norą melstis, kai atgyja jos meilė ir aukos dvasia.

Šiame krašte moterys mėgsta "deginamąsias aukas". Dega žvakes ar aliejaus lempas prie kurio nors šventojo altoriaus, prie Marijos ar Jėzaus Širdies statulos. Kol žiba žvakė ar lempa, tol, rodos, dega moters širdis Dievui, tol Dievas ją prisimena. Lietuvoj altoriai nebuvo apkrauti lempomis, tačiau moteris dažnai atnešdavo aukos žvakę į bažnyčią ir padėdavo ant altoriaus. "Vyras yra kunigas (altoriaus tarnas), tačiau aukotis yra leista motinai, ypač mergaitei" — prasmingai yra pasakęs Paul Claudel.

Vyras mažiau daro konkrečių aukų, tik retais atvejais. Jis mažiau renkasi maldas. Jam gera bet kuri, o geriausia įprastinė — Tėve mūsų, Sveika Marija. Bažnyčioje jam užtenka tabernakulio ir kryžiaus. Jis mažiau žvalgosi į šventųjų statulas ar paveikslus; mažiau mėgsta rožančių, kryžiaus kelius. Moteris negalėtų be to gyventi, nes tai apčiuopiama, veiksminga, nuopelninga. Ji kalba įvairias novenas, lanko šventąsias valandas, "renka" atlaidus, dalyvauja palaiminimuose. Šie dalykai jai kartais daro didesnį įspūdį už mišias. Čionai ji jaučiasi mažiau veiksminga, nemato konkrečių nuopelnų, atlaidų, pažadų. Mišiose viskas perdaug apribota ir oficialu, dėl to maža vietos asmeniškam pergyvenimui ir asmeniškiems prašymams.

Pergyvenimas moters širdžiai toks būdingas, — už tai stipriau ieškomas maldose ir pamaldose. Juo labiau papuošti altoriai, daugiau gėlių ir šviesų, juo jos dvasia, rodos, labiau kyla prie Dievo. Nauji įspūdžiai — iš viso kas nauja — pažadina gyviau maldinę jos nuotaiką. Naujos maldos pagauna dėmesį ir norą "išbandyti". Vyras šiuo atžvilgiu nerangus; jis dar nežino, kad yra tokių maldų, o ji jau vartoja.

Moteris daug ką daro prisižiūrėdama iš kitų pavyzdžio. Tai yra praktinis kelias — tiesioginis, vaizdus, įtikinamas. Daug ką ji pasisavina iš kaimynių. Pamatė pas vieną kokį naujos maldos lapelį, tuoj stengiasi pati įsigyti. Išgirdo, kad kokia novena padėjo vienai, tuoj stengiasi "pasinaudoti" kita. Pastebėjo ką nors nauja svetimoj bažnyčioj ar vienuolyne, tuoj susižavi ir "pasigenda" savoje bažnyčioje. Moteris nori mokytis ne tik kas nauja, bet ir iš naujų žmonių. Naujas kunigas jai visada patraukliesnis, ypač naujai įšventintas. Prie tokio puolasi patarimų, užgula jo klausyklą.

Moteris seka savo palinkimu ir širdies balsu. Į Dievo pasaulį ji ateina tokia, kokia yra, ir jį nuspalvina. Kai kam atrodo, kad net šio krašto katalikybė yra nuspalvinta moteriškumu, nes konkretus pamaldinis momentas čia persveria mokymą ir dorinį ugdymą.

Reikia didelio autoriteto ir labai švelnių, šiltų žodžių arba tvirtų kietų pabarimų, kad moteris patikėtų, jog ne viskas jos pamaldume yra gera.

Kas nėra gera?

Imkime asmeniškus prašymus, kurie taip dažni. Ar prašymai yra pirmasis maldos pradas? Anaiptol! Dievas duoda ir neprašomas. Svarbesnis yra permaldavimas, bet ir jis nėra iš pirminių maldos elementų. Svarbiausia — Dievą garbinti ir jam dėkoti už tai, kas jau gauta ir nuolat gaunama. Reikia dažniau ir atsiprašyti už gausius įžeidimus. Iš penkių maldos elementų prašymas yra paskutinėj eilėj, o moteris jį padaro pirmaeiliu. Štai kur negerumas. Prašymai dažnai virsta maldiniu egoizmu.

Kaip gi su aukos dvasia? Pranašas priminė žydams: "Aukos ir atnašos tu (Dieve) nenorėjai, bet parengei man kūną. Deginamosios aukos už nuodėmę tau nepatiko. Tuomet aš tariau: štai ateinu vykdyti tavo, Dieve, valios". Šiuos žodžius pakartojo žydams ir šv. Povilas (10. 5—7). Dabar, sakė apaštalas, yra "naujas ir gyvas kelias, kurį mums parengė Kristus; parengė per savo kūną". Dabar esame "pašventinti Jėzaus Kristaus kūno paaukojimu vieną kartą už visus" (Žyd. 10, 19—20). Taigi, ne tiek svarbu mūsų asmeniškos aukos, kiek toji Kristaus auka, kuri permaldauja Tėvą už mūsų kaltes. Į Kristaus auką sueina visi maldos elementai. Į čia galima suvesti ir asmeniškas intencijas.

Imkime pavyzdį vienos inteligentiškos moters. Ji beveik kasdien eidavo mišių ir komunijos. Pavalgiusi pusryčių, prieš eidama į darbą, dar grįždavo į bažnyčią atkalbėti savo poterėlių. Ji turėjo seserų, pusbrolių, įvairių kitų giminių, geradarių ir mielų pažįstamų. Praleisdavo kita tiek laiko, kol už juos visus atsimelsdavo. Šį kartą ji meldėsi į visus šventuosius, ypač Pragos Kūdikėlį, nepaliaujamos pagalbos Mariją ir Jėzaus Širdį. Kodėl ji visų tų intencijų negalėjo įjungti į šv. mišias, ypač per gyvųjų memento, ir maldose po komunijos? Ar gi Kristaus auka ir visos Bažnyčios su Kristumi nėra toji aukščiausia malda, viską apjungianti "nauju ir gyvu keliu"?

Moteris persikrauna maldomis ir pamaldumais, užmiršdama šv. Augustino įspėjimą: "Malda yra širdies dalykas, ne lūpų. Todėl, kai meldies, tebūna daug meilės ir nedaug žodžių". Moteriai sunku atskirti meilę nuo žodžių. Ji kalba iš širdies gausumo. Bet maldų gausumas nereiškia jų gerumą, vertingumą. Moteris dažnai skundžiasi išsiblaškymu, galvodama, jog tai mažina maldos gerumą. Svarbu ne šis, o anas "išsiblaškymas" po plačius maldų laukus, užmirštant jų centrą mišias ir sakramentus.

Sunku moteriai atsipalaiduoti nuo sekimo nevykusiais pavyzdžiais. Kitos daug meldžiasi, daug klūpo, kaip gi aš būsiu kitokia? Kitos turi įvairių maldų lapelių, juos dažnai vartoja, kaip gi aš atsiliksiu? Bet "kitos taip daro" dar nėra jokia bažnytinė aprobata.

Viena moteris atnešė kunigui lapelį ir prašė, kad pasirūpintų perspausdinti. Girdi, kaimynės prašo, o to lapelio šiandien nebegalima niekur gauti. Tai buvo lapelis su keista malda ir neįtikėtinais "dvasiniais pažadais". Lapelis išleistas prieš didįjį karą, be bažnytinės aprobatos. Kunigas paaiškino, kad tokių maldų ne tik negalima perspausdinti, bet ir kalbėti. Moteris susirūpino, pranešė kaimynėms, surinko iš jų kitus senus lapelius ir atidavė kunigui. Tai buvo "įrodomoji medžiaga", kaip neatsakingi leidėjai, greičiausiai kokie bizmeriai, paktnaudojo moters norą ieškoti visokių naujovių, ypač naujų "dvasinių nuopelnų".

Pamaldumas turi atspindėti ne tiek asmeninį mūsų tikėjimą, kiek tą, kuris Dievo apreikštas ir Bažnyčios diegiamas. Ne Dievą reikia priartinti sau — savo reikalams, bet patiems labiau artėti prie Dievo gilesniu jo valios pažinimu ir tyresne, mažiau užinteresuota meile.

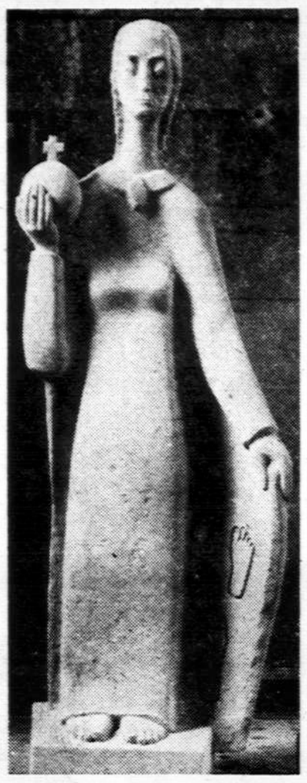

A. Mončys — Kelionių madona

Marija Aukštaitė

FRAGMENTĖLIAI

Kai į žmogų įžengia Šventoji Dvasia, Ji savo iliuminacijomis įžiebia žmogaus mąstymų sietynus. Tuomet ateina Dievo Malonė ir veikia: įdeda į žmogaus širdį Dangaus sėklą, kad iš jos gimtų ir išaugtų naujas žmogus — Dievo Šventasis.

Kai tu lauki ištikimiausio draugo, tu net nejauti, kad lauki tyriausios būtybės — Dievo rūbų šušlamėjimo.

Nesigrumk su žmonėmis. Tavo rezignacijoje su tavim kentės ir verks tylusis Kristus.

Vienatvė ne visiems tinka ir ne visi tinka vienatvei. Vienatvė paties Dievo Sau paskirtas kambarys, kuriame visuomet dega šventų lūkesių negęstančios žvakės.

Sopuly siela su Dievu — subręsta. Be Dievo — prasikeikia.

Nusižeminusius Dievas pakelia į Savo augštumas.

Kai tu be laiko nuskini gėlę, jos syvai yra jos verkiantis kraujas.

Kas tu esi kurs visus teisi? Juk nuo Augščiausio Teismo ir tu nepabėgsi.

Imu, Viešpatie, iš Tavo rankų Tavo valios taurę, kad ją išgėrusi — būčiau į Tave panašesnė.

Aš trokštu giedoti giesmę ką gieda poetai, bet Tu mano kankles sustygavai — savo valios raktais.

Dabar aš ne taip verkiu, kaip verkiau. Dabar mano ašaros byra maldomis.

Mano menka vienutė — kietų akmenų. Bet aš patiesiu savo širdį meilės kilimais, kad Mieliausiojo Svečio rūbas — nepaliestų mano aslos dulkių.

Arbatėlei ar kavutei

ST. STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Meduolėliai

Imti 1 sv. bičių medaus, ½ stikl. cukraus, 5 valg. šk. tirpyto sviesto, 1 valg. šk. deginto cukraus, 1 arb. šk. sodos, 1 arb. šk. malto cinamono, ½ arb. šk. gvaizdikėlių, ¼ arb. šk. balto imbero. Viską sudėjus į indą truputį pavirinti. Kai atauš, įdėti 3 kiaušinių trynius ir gerai išsukti. Po to dėti miltų tiek, kad lengvai minkytųsi ir minkyti iki blizgės. Iš tešlos daryti apvalius paplotėlius, truputį suploti ir viršų patepti kiaušinio tryniu (be vandens). Po to lazdynų riešutais išdėstyti ornamentus. Kepti orkaitėje vidut. karšty.

Trapūs sausainėliai

1 puodukas sviesto, ½ puoduko cukraus, 1 arb. šk. vanilijos ekstrakto, truputį druskos. Viską gerai ištrinti. Supilti 2½ puoduko persijotų miltų, sumaišytų su ¾ smulkiai kapotais riešutais (Brazilijos). Gerai išsukti. Su dviem arbatiniais šaukšteliais imti paruoštos masės (½ arb. šk.) ir dėti ant neteptos skardos. Kepti orkaitėje prie 400° apie 10—15 min. Iškepus pavolioti į cukraus pudrą. Cukraus pudron įlašinti keletą lašų mėtų esencijos.

Pavasariniai apsiaustai. — Šiemet New Yorko madų kūrėjai pasirodė anksti su savo pavasariniais pavyzdžiais, dar sausio mėn. pradžioje. Kairėje pilkasis platus apsiaustėlis turi nuleistus pečius ir platoką, gulsšią apykaklę. Viduryje juodų ir baltų kvadratų vilnonis apsiaustas turi aukštai įstatytas rankoves, aukštą juosmenį ir vertikalias kišenes. Dešinėje — laisvas rudos, juodos ir baltos vilnos apsiaustas neturi apykaklės ir demonstruoja kimono rankoves.

K. Šklėris — Bažnyčioje

Kaip apsaugoti vyrą nuo mirties

Garsusis gydytojas ir chirurgas dr. Kenneth C. Hutchin, žinomas rašytojas bei paskaitininkas, pataria kiekvienai žmonai padaryti Naujųjų Metų rezoliuciją — nenužudyti savo vyro 1962 m! Panašia antrašte (How Not To Kill Your Husband) jis išleido knygą, skiriama daugiausia moterims (žinoma, vyrai gali būti sugundyti nusipirkti kopiją savo paties apsaugai).

Yra faktas, kad moterys lieka našlėmis, vyrams vos sukakus keturiasdešimt m. ar net jaunesniems. To, anot gydytojo, galima išvengti, kol dar ne per vėlu.

Čia suminėsime jo dešimtį receptų, kaip apsaugoti vyrą nuo per ankstyvios mirties:

1. Skubėjimas iš ryto sugadins jo visą dieną, jo būdą ir jo sveikatą. Žiūrėk, kad jis anksčiau atsikeltų ir **neskubėdamas** išsiruoštų į darbą.

2. Rūkymas nėra nuodėmė ir prisilaikant saiko — nėra jokio pavojaus. Penkios cigaretės per dieną **turėtų pakakti. Įtikink jį** — jokiu būdu daugiau nė vienos.

3. Pusryčiai turi būti lengvi, pietūs taip pat, o vakarienė tuo labiau. **Nuteik jį linksmai,** nepasakok nemalonių dalykų.

4. Neduok jokio sunkaus darbo, jam grįžus iš darbo. Turėk širdį, moterie, **atsimink ir jis ją turi!**

5. Pobūviai ir įvairūs baliai yra varginantys. Namuose yra poilsis ir ramybė. **Neįtrauk jo** į varginantį socialinio bendravimo gyvenimą. Jo neįtraukimas padės jo sveikatai.

6. Mažas kokteilio stiklelis arba silpnas konjako stiklelis prie vakarienės nėra blogai. Bet daugiau — **neprileisk prie to!**

7. Gal jis nesukalbamas. Gal pati su jo nuomone **nesutinki.** Bet švelniai, **švelniai perkalbėk,** neužpulk jo ir atidėk vėlesniam laikui.

8. Kaip gėrimas žudo, taip gamta gydo. Ramios atostogos tylioje aplinkoje (ir be telefono) **yra sveikiausia.**

9. Nuolatinis savaitgaly pasportavimas sveika: net piaunant žolę, žaidžiant golfą. Tik **nepervargstant** ir neperdedant.

10. Visados — juo mažiau jį kritikuoji, juo geriau. **Niekados nenuniekink jo viešai.**

Nigerijos turtingieji — moterys

Emily Akintola, Nigerijos ministerio pirmininko žmona, yra labai sumani verslininkė, kuriai labai puikiai vyksta prekiauti savame krašte. Ji importuoja cementą ir kitas statybines medžiagas iš Vokietijos. Ji papasakojo laikraštininkams savo paskutiniajame apsilankyme New Yorke, kad geriausiai gyvenantieji ir turtingiausieji žmonės Nigerijoje yra moterys.

Etiketas

Viena "Moterų Gyvenimo" skaitytoja, pasirašiusi M. L., klausia: "Ar būtina laukti, kol kiekvienam prie stalo bus paduotas patiekalas, prieš pradedant valgyti? Mano močiutė, kuri labai aštriai laikosi visų mandagumo taisyklių ir yra savo rūšies ekspertė etikete, griežtai to laikosi, kai mes valgome jos namuose. Argi tai nėra perdaug jau griežtas paprotys?"

Ats.: Jūsų močiutės laikais skaitėsi mandagu palaukti, kol visos lėkštės bus pripildytos. Tačiau keičiasi laikai, keičiasi ir papročiai. Ir šiandien skaitosi taipgi mandagu pradėti valgyti, kai jau vienas arba du prie stalo yra aptarnauti.

Daiva Dobilienė